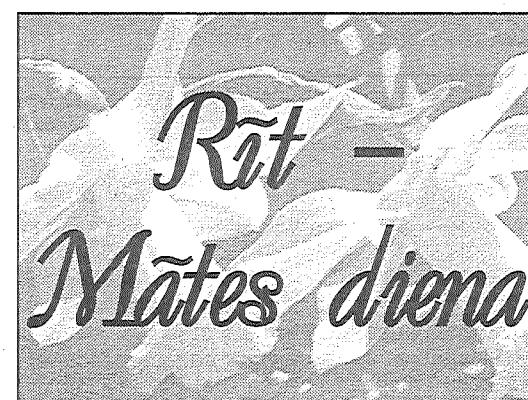

• SESTDIENA, 2001. GADA 12. MAIJS

• Nr. 35 (7184)

• Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

ZINAS**Aplūkojama gleznu izstāde**

Livānu kultūras centra mazajā zālē svētdien, 13. maijā pulksten 14.00 tiks atklāta mākslinieces no Daugavpils Valdas Mežbārdes gleznu izstāde, kurās atklāšanā piedalīsies arī pati gleznu autore. Mākslinieces darbus varēs aplūkot līdz 29. maijam.

Gatavojas Livānu pilsētas svētkiem

Livānu kultūras centra darbinieki gatavoja Livānu pilsētas 75 gadu jubilejas nedēļai, kas notiks no 10. līdz 16. jūnijam. Atklāšanas dienā iecerēta pilsētas modināšana un svētku ieskandēšana, kā arī Livānu bērnu un jauniešu centra muzikāls priekšnesums laukumā pie kultūras centra. Būs izstāžu un mākslas dienas, kad vairākās pilsētas vietās tiks izstādīti Livānu amatnieku un vietējo mākslinieku darbi, kā arī organizētas radošas darbnīcas. Iecerēts ar svētku tirgus, koncerti, jauniešu diena, plašas sporta aktivitātes un izklaides pasākumi. Svētku noslēgums 16. jūnijā ar koncertu, teatralizētu gājienu pa pilsētas ielām un žalumballi. Kā «Novadniekiem» sacīja Livānu novada kultūras centra direktore Valija Vaivode, tās ir tikai ieceres, jo svētku norise un kvalitāte lielā mērā atkarīga no finansējuma apjomā, ko šiem svētkiem atvēlēs pašvaldība.

Valsts kontrole uzsākusi revīziju Livānu novada domē

Livānu novada domē plānveida revīziju par 2000. gada pārskata sastādīšanu uzsākusi Valsts kontrole. Kā pastāstīja domes vadītājs Visvaldis Gercāns, revīzija novada domē ilgs līdz 4. jūlijam. Iepriekšējā Valsts kontroles veiktā pārbaude Livānu pašvaldībā bija pirms trim gadiem.

«Baltā māja» varētu koordinēt ar jauniešu aktivitātes

Aprilā beigās Livānu fonda «Baltā māja» darbinieces Irīna Kulitāne un Aina Pastare apmeklēja starptautiskās sabiedrisko organizāciju federācijas (IFS) rīkoto konferenci Vācijā, kurā piedalījās pārstāvji no Krievijas, Nīderlandes, Vācijas, Lietuvas, Īrijas, Austrijas, Kanādas, Amerikas un Latvijas. Vizītes laikā nostiprināti kontakti ar citām sabiedriskajām organizācijām, kā arī pārrunāta iecere iesaistīties Vācijas piedāvātajā projektā jauniešiem. «Baltā māja» varētu klūt par šāda projekta koordinatori.

Tiksies ar paraolimpisko spēļu laureātu

12. maijā pulksten 11.00 Livānu fondā «Baltā māja» norisināsies invalīdu klubā «Līdzās» organizētā tikšanās ar Sidnejas paraolimpisko spēļu bronzas medalias ieguvēju vieglatlētikā Armandu Ližbovski. Uz tikšanos aicināti visi interesenti, jo īpaši invalidi.

Kreditori izšķiras par a/s «Livānu stikls» bankrotu

10. maijā notikušajā kreditoru sanāksmē pieņemts lēmums uzsākt bankrota procedūru maksātnespējīgajā a/s «Livānu stikls». Pēc ilgām pārrunām kreditori, starp kuriem lielākie ir Valsts ieņēmušu dienests, a/s «Latvijas gāze» un a/s «Latvenergo», izšķīrās par vienīgo iespējamo maksātnespējas risinājuma variantu — bankrotu, jo nedz sanācījais plāns, nedz mierīgums vai parādu kapitalizācija netika piedāvāta. Divu nedēļu laikā uzņēmuma administratoram SIA «Forums Audits» jāizstrādā izsoles noteikumi un jāsaskaņo tie ar nodrošinātajiem kreditoriem — Baltijas tranzītu banku un a/s «Latvenergo». Vienīgais veids, kā saglabāt nepārtrauktu uzņēmuma darbību, ir pārdot to izsolē nevis pa daļām, bet kā vienotu ražotni, ko arī plānots darīt. Mutisku interesi par a/s «Livānu stikls» pirkšanu izrādījušas vairākas ārzemju kompānijas, tajā skaitā arī uzņēmuma ilggadējie partneri, stikla ražošanas kompānija «Herner Glas».

Zelta māmulīte, sudrabortā

● Vanda Gžibovska ar meitu Zitu. Joprojām «zelta māmulīte», «sudrabortā» diviem izaugušiem cilvēk-bērniem. Foto: M.Rukosujevs

Zita ir gaidībās un ap rūdu ziedēšanas laiku jau lāuklēs savu mazulīti. Viņas māte Vanda būs kluvuši laimīga vecmāmiņa. Īstenībā gan neviens šūna, neviens asins lāsīte bērniņā nebūs no vecmāmiņas vai no viņas dzimtas, kaut arī Zita un viņas brālis Valentīns ir daļa no Vandās sirds, viņas acuraugs un prieks, tāpat kā katrai citai mātie viņas bērni. «Mana zelta māmulīt, mana sudrabortā». Kas svešiem, bērnu namā augušiem bērniem iemācīja tā saukt šo vienkāršo, smagi strādājušo sievieti?

Vandas Gžibovskas dzīvi par vieglu nenosaukt. Rušanas pagasta Kliškovā, kur liekoties aizritējis viņas mūžs, visi celiņi glabā meitēna straujos soļus. Agrā rītausmā uz kolhoza fermu, pēc tam mājup. Jaunās slaucējīnas pārziņā bija nodotas 14 govis.

Slaukšana trīsreizēja, ar rokām. Mēslus no kūts iznesa spainos. 16 gadus viņa spēja nest šo smago darba nastu, pēc tam veselība uzdeva. Nācās meklēt vieglāku darbu. Vanda strādāja vietējā veikalā, pēc tam tirdzniecības uzņēmumā Preiļos. Palīdzēja māsai audzināt trīs mazuļus, auklēja viņus, vāca.

Vieglāk nekļuva arī tad, kad dzīve saveda kopā ar vīru Jāni. Bija dzērājs, skumjī sakā Vanda, ar ļoti smagu raksturu. Strādāja par ātrās palidzības šoferi, vienu diennakti brauca, divas — dzēra. Sieva izmocijās līdz izmisumam. Kad Jānis pēc astoņu gadu kopdzīves pāragri aizgāja mūžībā, viņa sev nosolījās, — vairāk savu dzīvi ne ar vienu nesaistīs. Bet arī vinentulbai nepadosies un viena nepalikis. Kopš jaunības bija saglabāta vēlēšanās uzaudzināt no bērnu nama paņemtus bērnus.

1984. gads Vandai palicis atmiņā kā laiks, kad viņa kļuva par māti Zitai un viņas brālītim Valentīnam. Vispirms bija sarežģīts dokumentu kārtotāšanas process. Pēc tam viņa devās uz bērnu namu. Vanda spilgti atceras, kā audzinātāja telpā ieveda trīs ar pusi gadus vecu meiteni. Jā, arī tā, ar vienu izšķirošu «jā» vārdu var kļūt par māti. Ieskatoties acīs līdz šim nekad nerēdzētam svēšam bērnam, redzot viņa atvērto sirsniņu, izlasot tajā mēmu lūgumu, kvēlas ilgas pēc mātes un bailes no pamestības.

Tajā dienā mazā meitiņa vēl nebrauca līdzi uz jaunājām mājām. Vanda gaidīja savu otro bērnu. Zitas jaunāko brālīti, kuram drizumā bērnu namā vajadzēja ierasties no mazbērnu un zidaiņu nama. Un tad pienāca diena, kad viens mazais Vandas, bet otrs — viņas māsas klēpī

iebrauca Gžibovsku mājas pagalmā.

Seit viņi izauga. Iemācīti runāt, lasīt, rakstīt un daudzās citās gudribās, bet pats galvenais — iemācīti dzīvot ģimenē, zināt, kas ir māja, kas ir pasaule, apkārtējie cilvēki, kas ir attiecības ar radiem, kaimiņiem, kas ir darbs. Jāne Vandas, šie bērni varbūt būtu starp tādiem pašiem nelaimīgajiem bērnu namu audzēkņiem, kas fiziski gan izaug, bet ir pilnīgi nespējīgi patstāvīgi dzīvot. Šodien viņiem ir pašu ļoti mīlēta mamma, viņiem ir tēvoči, tantes, brālēni un māsičas. Viņiem ir svinētas dzimšanas dienas ar dāvanām un klātīem galdiem, viņiem ir pirkts skaists apģērbs un dota naudiņa ikdie nišķajiem bērnu priekiem — saldējumiem, košlenēm, viņiem ir bijuši visi bērnības un pusaudžu piedzīvojumi.

Turpinājums 3. lappusē.

NACIONĀLĀS ZINAS

Neizsludina Farmācijas likumu

Pēc aktīviem farmaceitu protestiem Valsts prezidente otrreizējai caurskatīšanai Saeimā atdevusi strīdīgos Farmācijas likuma grozījumus.

Valsts prezidente saņema četras dažādu farmaceitu grupējumu vēstules — Zāļu lieltirgotāju asociācija un Latvijas Aptiekāru asociācija pieprasīja grozījumus apturēt, savukārt Latvijas Farmaceitu biedrība un sešas lauku rajonu aptiekas aizstāvēja jaunos grozījumus.

Zemnieki nesanems maksimāli augstāko cenu par graudiem

Zemkopības ministrija ir noteikusi modeli graudu intervencijai, kas tiks sākta 1. augustā, par vienu tonnu graudu maksājot 64 latu. Atšķirībā no pagājušā gada, kad intervences cena ar katu mēnesi pieauga līdz aprīlim un izdevīgāk graudus bija nodot vēlāk, šogad zemniekiem graudus nevajadzēs glabāt līdz pēdējam bridim, lai saņemtu maksimāli augstāko samaksu. Pagaidām lauksaimnieki nav protestējuši pret šādu apciršanu, jo piedāvātais modelis nav līdz gašam caurskatīts vairākās institūcijās.

Kersies pie Komerclikuma grozīšanas

Paredzēts, ka nākamnedēļ Saeima pirmajā līgumā izskatīs Komerclikuma grozījumus. Šonedēļ tautsaimniecības padome jau caurskatījusi vairāk nekā 60 likuma grozījumu priekšlikumus, no kuriem daudzi pat nav akceptēti. Likuma labojumi tika izdarīti, pārsvarā balstoties uz Ārvalstu investori padomes, Zinātnu akadēmijas Terminoloģijas komisijas un Tautsaimniecības padomes ieteikumiem.

Sāk akciju pret mežu izcīršanu

Latvijas Ornitoloģijas biedrība uzsākusi akciju «Cirvis 200X», kuras mērķis ir nominēt personas, firmas, ierēdnus un politikus par lielāko ieguldījumu Latvijas mežu izcīršanā, ziņo aģentura LETA. Kampanjas galvenais mērķis ir versties pret pārspilējumiem un dažādām cūcībām mežu izmantošanā, pret jaunprātīgu likumdošanas aktu interpretāciju vai to ignorēšanu.

Paredz būvēt sakaru kabeļu sistēmu

Drizumā Baltijas jūrā paredz būvēt sakaru kabeļu sistēmu, kas Baltijas valstis savienos ar Rietumeiropu un Skandināviju. Baltijas jūras sakaru tīls būs 2400 km gara optiskās šķiedras kabeļu sistēma zem jūras līmeņa. Kabelim bus izvejis termināli Gdanskā, Klaipēdā, Liepājā, Ventspili, Tallinā, Viborgā, Helsinkos un Stokholmā. Tīls tiks veidots, lai apmierinātu arī vēlāku pieaugošo mūsdienu sakaru tehnoloģiju pieprasījumu.

Šogad jau izdeguši 134 ha meža

Kopš gada sākuma visā Latvijas teritorijā reģistrēti 67 meža ugunsgrēki, kuros izdeguši 134 ha meža platību. Pērn šajā pašā laikā bija reģistrēti 180 meža ugunsgrēki, bet izdeguši platība — 111 ha, ziņo LETA.

Ziņas sagatavoja T. Elste

ZINAS

«Lai varētu dzīvot, ir jāpasaka dažas patiesības; tā paša iemesla dēļ dažas ir jānoklusē.»
K. Dešners

Latgales pilsētu vadītāji spriež par 102 pašvaldību modeļi

● 102 novadu izveidošanas gadījumā pašvaldību ieņēmumi nedrīkstētu būt mazāki par šajā teritorijā pastāvējošo pašvaldību kopējo budžetu, uzskata Latgales pilsētu mēri — (no kreisās) Juris Tučs (Vilānu pilsēta), Ilmārs Meluškāns (Preiļu novads), Valentīna Lazovska (Ludzas pilsēta), Jānis Trupavnieks (Balvu pilsēta), Janīna Tukiša (Dagdas pilsēta), Visvaldis Gercāns (Līvānu novads). Foto: G.Kraukle

7. maijā Līvānos uz Latgales pilsētu savienības sēdi pirmsreiz pēc pašvaldību vēlēšanām sahrauca 10 Latgales pilsētu mēri. Viens no svarīgākajiem jautājumiem, par ko runāja Latgales pilsētu savienības pārstāvji, bija pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas variantu apspriešana.

Ar piedāvātajiem reformas variantiem pilsētu mēri bija iepazinušies un atzina, ka 102 pašvaldību modelis varētu tikt īemts par pamatu valsts administratīvi teritoriālajam iedalījumam. Tomēr atsevišķos jautājumos tika atzīmētas arī nepilnības. Latgales pilsētu savienība kritiski vērtē reformas projekta autoru atrašanos no jau esošajām rajonu izpētēm. Kā pastāstīja Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) atbildīgā sekretāre Ligita Začesta, Vidzemes pa-

valdību vadītāji šo nepilnību uzsvēruši īpaši, jo, piemēram, Cēsu rajonā esošie novadi, kas jau izgājuši brīvprātīgo apvienošanās procesu, tiktu reformēti vēlreiz, jo neatbilst izvirzītajiem kritērijiem. Šobrīd no 7 Latvijā izveidotajiem novadiem tikai trīs atbilst plānotās pašvaldību reformas modelim, kur pašvaldībā iedzīvotājū skaits nedrīkst būt mazāks par 5000 cilvēkiem. Patlaban tikai Kandavas, Preiļu un Līvānu novads atbilst šim kritērijam.

Pašvaldību vadītāji arī atzina, ka nepilnīgi ir izstrādāta reformējamo pašvaldību finansēšanas shēma. Nav noslēpums, ka reformas rezultātā valsts cer ietaupīt uz pašvaldību apvienošanās rēķina, taču tas nozīmē, ka līdzekļu apjoms jaunajām pašvaldībām samazinātos, ko nedrīkstētu pieļaut, jo uz pašvaldību pleciem ir novirzītas ļoti svarīgas funkcijas, kurām līdzekļu nepietiek. Pašvaldības no-

pietni satrauc plānotie grozījumi likumā «Par sociālo palīdzību», kas noteiktu garantēto iztikas minimumu katram pašvaldībā dzīvojošajam, neparedzot šim mērķim valsts finansējumu. Satraukumu rada arī krīze veselības aprūpes sistēmā, ceļu sliktais stāvoklis, ko radījis hroniskais naujas trūkums, kā arī citas saimīgumas problēmas. Tieši tādēļ Latgales pilsētu mēri uzskata par būtisku reformas gaitā un pēc tās pabeigšanas, nesamazināt izveidototo novadu ieņēmumus attiecībā pret pārējējo pašvaldību kopējo budžetu.

Izskanēja arī doma, ka nebūtu lietderīgi rīkot ārkārtas pašvaldību vēlēšanas, jo tas zināmā mērā paralizētu nule kā ievēlēto domju un padomju darbu. Tāpat nozīmīgi būtu dot vietējām pašvaldībām visplašākās pilnvaras, izvēloties novadu administratīvos centrus un nosakot novadu robežas.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktore),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu piemēšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbildei to iesniegējējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārbaudējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Paplašinās iespējas saņemt karsto ūdeni

Šonedēļ Preiļos trīs dienas tika padots karstais ūdens Rēzeknes ielas dzīvojamajos namos, pavisam astoņās daudzdzīvokļu mājās. Tika izskaloti un pārbaudīti ūdens padeves iekšējie un ārējie tīkli. Kā «Novadniekiem» pa-

stāstiņa novada domes siltumapgādes nodalas vadītājs Arnolds Dalka, pagaidām vēl nav īsti skaidrs, vai visu mīnēto māju iedzīvotāji vēlesies izmantot karsto ūdeni. Taču jau nākamajā nedēļā domē tiks pieņemts lēmums par ūdens mērītāju uzstādīšanu pie mājām. Paredzams, ka iedzīvotājiem arī piedāvās uz-

saņemts līguma projekts par karstā ūdens padeves atjaunošanu akciju sabiedrības «Preiļu siers» dzīvojamo namu masīvā. Karstā ūdens padeve tika pārtraukta līdz ar apkures sezonas beigām. Paredzams, ka to atjaunos pēc līguma parakstīšanas.

L.Kirillova

RĪT — MĀTES DIENA, REDAKCIJAS SLEJA

Zelta māmulīte, sudrabortā

Sākums J. lappusē.

Bet toreiz, pirms 17 gadiem, mazie baidījās ne tikai no sivēniņiem pagalmā, bet muka ap galdu pat no kaķa. Kad Vandas māsa un brāļi sabrauca raudzībās, mazie pa klusos bija apcirpuši tēvoča biezo ziemas ausaini. Zita reizēm atcerējās savu bijušo ģimeni: tētis un mamma kāvās, mammai tecēja asinis, tētis viņu rāva aiz matiem.

Vai kopā dzīvošana ritēja tik viegli, cik viegli to atstāstīt un vārdus salikt rindiņās?

Mātes vārda gods nav tikai citu cilvēku atzinība par labi izaudzinātiem bēniem. Mātes gods ir smagi noplēnāms. Daža laba māte cīnās ar savu bērnu slimībām, citu māc savas likstas. Vandas adoptētie bērniņi auga piipro un veselīgi. Nē, šajā ziņā dzīve viņus nebija apdalījusi. Grūtāk gāja ar mācībām. Bērni bija krievu tautības. Lai mazajiem nebūtu pārāk krasas pārmaiņas, mainot ne tikai dzīves vietu, ģimeni, bet arī dzimto valodu, māte ar viņiem sarunājās krieviski, pa starpām mācot latviešu valodu. Vietējā skolā sākuma klasēs dēlēns mācījās krievu valodā. Vēlāk skola pārēja uz mācībām tikai latviešu valodā. Žēnu iekārtu Preiļu 2. vidusskolā. Taču autobusu satiksme no Kliškovas līdz Preiļiem tajos gados bija sarežģīta, starp citu, arī tagad tāda pati. Un vēl pēc kāda laika Valentīnam no jauna nācās atgriezties vietējā skolā. No svešvalodām vienā skolā viņš apguva vācu, otrā — angļu valodu, brīziem mācījās krievu, brīziem latviešu skolā. Beidzot no četrām valodām radās īsts sajukums. Grūti zēnam kļājās skolā.

Dzīvē tā iekārtots, ka vieniem padodas zinības, otriem — zelta rokas darbā. Puisis piedēr pie šiem otrajiem. Vanda ir nopirkusi zemi — 30 hektārus. Valentīnam paveicas visi — ūrumu, dārza darbi, tehnikas vadīšana, lopu apkopšana.

Par to, ka saimniecība ir ļoti drošas rokās, Vanda nešaubās ne mirkli. Viņa pati jau vairākus gadus ir smagi sliema. Mammīt, guli, tā nereti viņu mierina dēls un meita, uzsegdamī segu. Plaušana, rāvēšana, slaukšana, sēšana, lopu barošana tiek padarīta jauno rokām. Ātri un teicami. Pat ziemā siera rūpīcīai pārdotais piens ieguva novērējumu kā augstākās šķirības produkts. Bet ko gan runāt par šiem ikdienišķiem darbiem. Vanda atceras, ka vēl

pusaudžu gados abi pratuši saņemt atskrejušos sivētiņus. Viņa strādāja vietējā veikalā, turēja sivēnmātes, lai lieks rublis. Ne jau vienmēr spēja būt klāt tādā svarīgā brīdi, bet bērni iemanījās paši tikt galā.

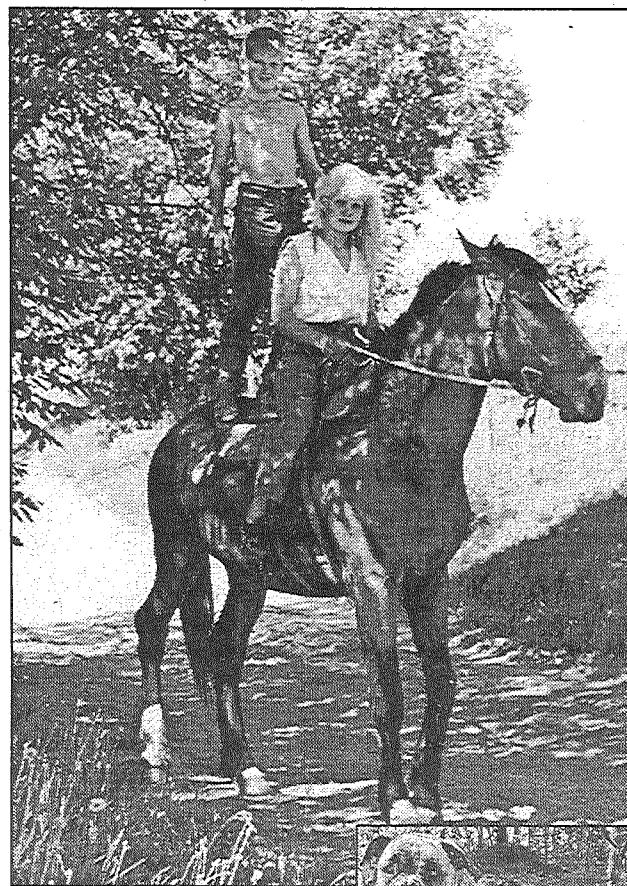
Meitai ar mācībām paveicas labāk. Pēc pamatskolas beigšanas viņa kursos apguva šuvējas, pavāres amatus, auto vadīšanu. Ķīmenes albumā tagad redzami Zitas klātie svētku galdi, pašas šūto tēru demonstrējumi. Arī neparatākas fotogrāfijas, par kurām gribas dzirdēt tuvākus paskaidrojumus. Piemēram, ietnusies līgavas plīvurā zirgam mugurā vai skumjā pozā pie upītes. Zita pozējusi radinieci, kura ar fotogrāfijām «Bēgošā līgava», «Bārenīte» un citām piedalījusies konkursā «Es mīlu savu foto» un pat ieguvusī godalgotu vietu.

Zitu noskatījis puisis, kuram savā mūžā mātes mīlestību nācīs sajust visai maz. Zaudējis arī tēvu. No 14 gadiem kļuvis patstāvīgs. Tā Vladimirs ienāca šajās mājās kā Vandas znots, bet kļuva pieņemts un iemīlēts kā dēls. Strādīgs un darbīgs. Abiem jaunajiem māte netālu nopirkusi mājiņu, kura gan kapitāli remontējama. Pagaidām abas saimnieces kopā audzē jaunlopus, aitas, nobaro cūkas.

Liktenim vēlreiz labpatīka šai ģimenei smagi nodarīt pāri. Valentīnam bija tikai 15 gadi, kad viņš, vēloties no pelnīt, sāka iet darbā pie vietējā zemnieka. Strādāja gaterī, bet sienā laikā zemnieks puišus norīkoja darbā savā tirūmā. Zēns guva smagu traumu, viņam sadragāja pirkstus. Varbūt Rīgas slimīcās roku būtu glābuši, bet rajona centra ārsti ar ātru «šņīk» amputēja trīs pirkstus. Nepilngadīgajam puisim ar darba devējiem nebija noslēgts darba līgums, par viņu nebija veiktas sociālās iemaksas, un no tā ir radies milzums juridiska rakstura sarežģījumu invaliditātes grupas iegūšanā. Vairāku gadu garumā turpinās, tiek pārtraukta un atkal atsākta abu pušu tiesāšanās.

Es gribētu paprāt un paželot kaut vai tūkstoš pamestus bērnus, saka Vanda. Nespēju redzēt, kā viņi cieš. Gādās, ka braucu no Preiļiem mājās ar nopirkītām bulīcīām un turpat autobusa pieturā vietas izdalu bērniem. Es nepanesu, kad dzirdu, kā mātes atbild bērniem, ka nevar viņiem nopirk kādu maizīti.

Vai ir atšķirība, audzējot savus un adoptētus bērnus, jautāju šai mātei. Jā, viņa saka. Saviem bērniem mātes atļau-

● Zita un Valentīns izau-ga lauku sētā, apgūstot visus darbus un iemāco-ties labi saprasties ar dzīvniekiem. Fords ne-maz nejūtas samulsis par šādu džigitēšanu.

● Jaunības dulluma upuris — Lords klus-i cieš par savu neprātu.

jas uzkliegt, sarāt, varbūt ar roku vai žagaru uzdot pa di-benu. Pieņemtiem bērniem — nekad. Nekad Vanda nav pa-cēlusi balsi, nerunājot par so-dišanu. Man sirds neļāva, vi-ņa saka, darīt pāri bārejiem. Bija laiks, kad ar dēlēnu radās problēmas. Sveša kaimiņiene, dzērāja, ar skarbu iejaukšanos bija pacentusies sagraut bērnu uzbuvēto stabilo pasaulīti. Jums nav īstā māte, jūs esat pieņemti bērni, viņa ar ļaunu prieku atklāja mazajiem. Dēla sākotnējo neticību jaunajai zi-nai drīz nomainīja smagi pār-dzīvojumi. Tikai ar laiku viņš apradis un pieņemis šo faktu. Vanda saka, ka viņa to būtu pastāstījusi pati, kad bērni pieaugtu. Tagad uzskata, ka tas laikam jādara vēl agrā bēr-nībā. Tad bērni ar šo domu apros un samierinās. No pasaules plāpīgām mēlēm tāpat nepasargāt.

Pa šiem gadiem mainījusies likumdošana. Pašlaik valsts politika ir vērsta pret bērnu adoptēšanu. Bērnu uzturēšanai bērnu namos paredzētas lielas summas. Kad mazo kāds adoptē, viņa jaunajiem vecākiem krasī samazinās labklājības līmenis, jo viņi tāpat kā visi pārējie vecāki turp-

maķ saņem pabalstu četru vai piecu latu apmērā. Savukārt, ja bāreni bērnu pieņem aiz-bildniecībā, viņš saņem ap-gādnieka zaudējuma pensiju, bet aizbildīni — atlīdzību, ko var nosaukt arī par darba algu par bērna audzināšanu un kas ir samērā liela.

Neviens jau nepateiks šai klausajai, gaišmatainajai sie-vietei paldies par viņas pa-veikto. Par diviem no ligzdas izgrūstiemi putnēniem, kas iemācīti dzīvot. Savu svētošo un sargājošo mātes roku viņa tagad pacēlusi pār citu sievieiti, kas sevi nēsā jaunu dzī-vibū. Kam iemācījusi, kā tas ir — būt mātei.

□ □ □

Ar bargiem «vau» no pa-galma izvada milzīgais sētas sargs Golfs. Bet jauniņais skaistulis Lords — tikai ar sāpīgu stenēšanu. Baltos ap-sējos viņš izskatās kā nule no hospitāļa pārnācis karotājs. Pavasara un jaunības emociju uzplūdos pārgalvīgi uzskrējis uz arkla un smagi savainojies. Pārciesta trīs stundas ilga operācija ar narkozi, pa-mošanās un otra narkoze. Ar veterinarārstes palīdzību ģime-ne cer eleganto Lordu at-griezt dzīvei.

L. Rancāne

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un
ierosinājumus uzklausīsim
pa tālr. 1-53-07056.

Sieviete ir māte ne tikai Mātes dienā

Labi atceros agrākos laikus, kad svinējam tikai 8. martu. Svinējām starptautiski un solidāri. Pati, mazs skolas bērns būdama, zīmēju apsvē-ku-mus ar vizbulītem, krāsainiem mulinē die-dziņiem izšuvu uz drēbes gabaliņa kaut kādus ķinkēziņus, skaitīju dzējolišus. Māmuļa priečajās un visas sieviešu dienas dāvanas noglabāja kādās lādītēs un atvilknēs. Tagad pagājuši jau gadu desmiti, paaugušas manas meitas un, ziņkārības pēc pārlukojoj vecmāmuļas krājumus, atrod manus darinājumus. Mamm, vai tiesām tu toreiz ta zimējī? Izbrīnūšas viņas jaūta un neticīgi groza galvas, jo pašam tādi sīki roku darbiņi padodas daudz labāk nekā man, toreizējam lauku bērnumam.

Lidz ar atjaunoto Latvijas valsti starptautisko sieviešu dienu svinēt nav vēlams. Lai gan arī aiz-liedzis to neviens nav. Vismaz krietna dala viriešu ik pavasari šturmē puķu veikalus un kādreizējē sarkano tulpu un nelķu vietā tagad izvēlas eksotiskākus ziedus. Svinēt vai ne — tas ir kat-ra paša ziņā. Tikai runa ir drusku par ko citu. Par to, ka atkal ir ielekts tādā pašā grāvī, vienīgi ceļa pretējā pusē. Mātes diena tiek svinēta tik-pat organizēti kā agrāk. Protams, darba kolektīvos vairs nenotiek jaunras ballītes, bet visumā ideja ir viena — sarausim un vienā dienā kārtīgi nosumināsim māmiņas, sarunāsim viņām daudz labu vārdu, lai pietiek kādam laiciņam.

Iespējams, ka es pārspīlēju, ka daudzi man nepiekrītis. Tomēr, sakot paldies par apsveiku-miemi, ziediem, dāvanām un mīliem vārdiem, vai visas sievietes un mātes var būt drošas, ka jau pēc stundas, varbūt pēc dienas viņas nesaņems nievas, lamas un rupju un necienīgu izturēšanos? Tādas garantijas diemžēl nav. Daudzus jo daudzus viriešus un arī pašas sievietes dzīve ir tik-tāl pārveidojusi, ka viņi zaudējuši tās dvēseliskās jūtas, kuras cilvēku atšķir no Cilvēka. Un tādā gadījumā apsveikumi Mātes dienā paliek līdz galam nesadzīrdēti, jo tie jau nav teikti no sirds.

Bet tā gribas visai pasaulei pierādīt, ka mēs esam labas, mīlas, gudras, uzticamas un skaistas. Vienīgās un vislabākās. Jo patiesībā tā taču ir, vai ne? Daba ir radījusi sievieti, lai viess uz pasaules būtu līdzsvarā. Ja vīrietis cīnījās ar zobenzobu tīgeriem un galināja mamutus, sieviete kurināja uguri un alas sienas apzīmēja ar savas fan-tāzijas tēliem. Ja vīrietis gāja krusta karos, sievie-te auda audeklus. Ja viņš brauca pāri jūrām un okeāniem, viņa kopa dzimtās mājas un laukus. Ja viņš uz diāvā lasa avizi vai skatās televizoru, viņa mazgā vēlu un gatavo ēst. Viss ir līdzsvarā. Laikam jau tikai tāpēc, ka sieviete ar savu spēku un gudrību regulē un bīda šo pasauli, tā šobaltdien vēl pastāv. Pastāv ar visiem kariem, nemieriem, nodevībām, ar sauli, debesīm un mīlestību.

Daba jebkuru sievieti ir radījusi par māti. Arī to, kurai ģimenes nekad nav bijis. Arī to, kurai likenis nav lēmis dzemdēt bērnu. Sieviete ir māte mīrlik, kad paceļ un atbalsta pāri takai no likušu dālijas krūmu pagalmā. Sieviete ir māte, kad ieļi pienu izsalkušam kaķēnam vai kucēnam. Sieviete ir māte pat tāja brīdi, kad palīdz uzstūtēties kājās noplīsušam un nošurkušam plencim sētmalē.

Vai esat pamanijuši, cik vienādi sieviete no-glāsta galvu bērnam un savam vīrietim? Pabū-žina matus un nolaiž ar plaukstu gar vaigu. Sajā vieglajā rokas kustībā arī viss pateikts — viņa ir māte.

Arī manas meitas gatavo zimējumus, skaita dzējolišus, dāvina puķes. Es to visu glabāju kā-dā kastītē vai lādītē. Un ļoti ceru, ka viņas māces saviem bērniem iemācīt pašu galveno — sievie-te ir māte ne tikai maija otrajā svētdienā, bet katru dienu.

L.Kirillova

13. MAIJS — VISPASAULES MĀSU DIENA

Svētki bez svētku prieka

Medmāsas gatavojas streikam

13. maijs ir medmāsu profesionālie svētki — Vispasaules māsu diena. Svētku noskaņu Latvijas medmāsas nejūt. Lai izdzīvotu pašas un uzturētu bērnus, viņas ir spiestas gatavoties medmāsu streikam.

Medmāsu streiks notiks, ja vien valdība tuvākajā laikā neatradīs iespējas paaugstināt algas vidējam medicīniskajam personālam, — «Novadniekiem» teica pārvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» vecākā medmāsa, Latvijas Māsu asociācijas Preiļu nodaļas vadītāja Valentīna Firsova.

Pēc visā valstī notikušajiem medmāsu piketiem valdība visai kūtri un negribīgi meklē līdzekļus videjā medicīniskā personāla algu paaugstināšanai. Būtībā vilcināšanās maskē valdības mēģinājumu medmāsu algu jautājumu izstiept garumā līdz nākošajam budžeta gadam. Pašlaik videjais medicīniskais personāls gatavojas uzsākt visas Latvijas medmāsu streiku 5. jūlijā un to turpināt tik ilgi, kamēr jautājums nebūs atrisināts medicīniskais darbiniekim par labu.

Šādai nostājai, kā apliecināja Valentīnas Firsovas teiktais, pie-

krīt arī Preiļu medīki.

— Es gan nevaru iedomāties, kā medmāsas streikos, — turpināja Valentīna Firsova. Ko, piemēram, terapijas nodalā var iesākt ārsts terapeihs, ja kādam slimniekam pēkšņi kļūst sliktāk, un viņam ir vajadzīga injekcija, jāpievieno sistēma vai arī slimnieks nemītīgi jāuzrauga. Slimnieks saņemējais par slimnīcu, par ārstēšanu, un kāpēc viņam jācieš? Vai arī dzemēdību nodalā jaundzīmušais paliks bez medicīniskās aprūpes. Vai kāds vispār var iedomāties slimnīcu bez māsas darba? Pēcoperāciju slimniekus, pārliežtos, uz vietas gulošos.

Un tomēr medicīnas māsas nedrīkst citu izeju, stāstīja Valentīna Firsova. Ar tik zemu atalgojumu, kāds medicīnas māsām ir pašlaik, nav iespējams izdzīvot. Kāda var būt strādāšana, ja medmāsām nemītīgi jādomā par to, vai šodien var atlauties paest. Medicīnas māsas, sievietes nēšā novakātās drēbes, ko slimnīca saņem humānās palīdzības sūtījumos.

Kritas profesijas prestižs. Ja kādreiz medmāsu skolā bija lieli iestāšanās konkursi, uz vienu vietu pretendēja pat desmit jaunietes, tad tagad tādu vispār nav. Jaunas

meitenes vairs neizvēlas šo profesiju, jo zina, ka tā ir ļoti zemu atalgoata.

Tajā pašā laikā prasības ir augstas. Piemēram, medmāsām jābūt reģistrētām Māsu reģistrā. Pēc katriem pieciem gadiem reģistrācija jāveic no jauna. Nereģistrētās māsas nedrīkst strādāt. Lai to varētu izdarīt, katrai medmāsai šajā laikā jāmācās, jāsakrāj 150 tā saucamās kredītstundas, kas nozīmē stundu skaitu, ko māsas ir mācījušās kursos. Par daļu no tiem maksā slimnīcas vadība, bet kādu daļu nākas atmaksāt arī pašām. Piemēram, martā Katastrofu medicīnas centra pasniedzēji Preiļu medmāsām kursos mācīja par neatliekamās palīdzības sniegšanu. Māsu reģistrā reģistrētas medmāsas var kārtot eksāmenu un iegūt sertifikātu, par ko vēl ir jāmaksā 17 lati. Salīdzinot ar medmāsu algām, tā ir ļoti liela nauda. Preiļu slimnīcā ir tikai dažas sertificētās medmāsas. Viņas nav ieinteresētas to iegūt, jo apmaksā par darbu no tā nepalielinās.

Pielādās māsu un vecmāsu kongresa

Latvijas medmāsas cer, ka pozitīvi atrisināt algu jautājumu palī-

dzēs arī 1. Latvijas māsu un vecmāsu kongress, kas notiek šajās dienās, — 11. un 12. maijā. To rīko Pasaules veselības organizācija, Latvijas Māsu asociācija un Latvijas vecmāsu asociācija. Kongresa darbā piedalās arī Preiļu slimnīcas medmāsas: Valentīna Firsova, Ina Kluša, Valentīna Dzeine un vecmāte Dagnija Novika. Kongresā skatātie jautājumi saistīti ar māsu un vecmāsu lomu primārās veselības aprūpes sistēmā, likumdošanu, izglītību un pētniecību, pacientu aprūpes sociālpsihiologiskajiem aspektiem, klinisko praksi.

Medicīnas galējības

Katra mēneša pēdējā ceturtīdienā Rīgā notiek Latvijas slimnīcu galveno māsu sanāksmes. Tajās ne reizi vien ir apspriests māsu zemais atalgojums un lūgta palīdzība. Līdz šim galveno māsu lūgums palīcis bez ievērības. Parreizā sakot, valdība rīkojas tāpat kā savā laikā ar pedagoģiem. Ieteic samazināt slimnīcu un medmāsu skaitu, tā sakot, — optimizēt. Tāpēc arī pienācis laiks kerties pie radikāla līdzekļa — streika.

Kas notiek ar medicīnu un kā-

pēc tā novesta līdz tādai galējībai, nav saprotams, saka Valentīna Firsova. Runa ir ne tikai par ļoti zemo atalgojumu. Arī iedzīvo-tājiem medicīniskie pakalpojumi ir ļoti dārgi. Piemēram, nupat tika palīelināta pacienta maksa, iestājoties slimīcā. Līdz šim tā bija 15 lati, bet tagad pārsniedz 20 latus. Vai arī, piemēram, maksa par imunglobulinu injekcijām. Cilvēks, kuram piesūkuses ērce, uzzina, ka par trim nepieciešamajām injekcijām jāmaksā 27 lati, apgrējas un aiziet. No vienas puses, ir jau pareizi, ka zāles aptiekās nevar nopirk bez receptēm. Bet no otras puses, šī sistēma ievērojami sadārzina izdevumus par ārstēšanos. Slimajam bieži jāierodas pie ārsta pēc jaunas receptes un par katrā apmeklējumu jāmaksā 50 santīmi. Ir taču tādas zāļu grupas, kuras ārsts drīkst uzrakstīt tikai 7 — 10 dienām. Bez tam jau tā pārslodgotie ģimenes ārsti dusmojas par šiem apmeklējumiem. Pilnīgs absurdums ir televīzijā rādītais sižets, ka Rīgas poliklīnikā norīkots speciāls ārsts recepu izrakstīšanai. Ko viņš var zināt par cilvēkiem, kas pie viņa ierodas tādēļ vien, lai saņemtu receptes?

L.Rancāne

Līvānos sveic goda donorus

Latvijas Sarkanā Krusta Līvānu novada pirmorganizācija 5. maijā godināja 25 goda asins donorus, kuri citu cilvēku glābšanai ziedojuši vairāk kā 10 litrus asīnu.

Jau vairāk kā gadu sadarbībā ar Rēzeknes asins donoru centru tiek rīkotas asins donoru dienas Līvānos. Tā kā precīzas donoru uzskaites nav, tad uz godināšanas pasākumu ielūgumus saņēma tie asins donori, kas asinis regulāri nodevuši jau agrāk un turpina to darīt arī tagad. Sarkanā Krusta Līvānu pirmorganizācijas vadītāja Marika Kirilova pateicās un atvainojās arī visiem tiem cilvēkiem, kas asinis tagad vairs neziedo, bet darijuši to kādreiz. — Sarkanā Krustam trūkst pilnīgas uzskaites gan par cilvēkiem, kas asinis ziedojuši, gan arī par to, cik reizes katrs no viņiem bijis donors. Tādu datu nav nedz mūsu organizācijas, nedz arī Rēzeknes asins donoru centra rīcībā, tādēļ uz pasākumu aicinājām tikai tos goda donorus, kas arī tagad regulāri ziedo asinis un par kuriem mums ir informācija.

Pēdējā gada laikā asins donoru skaits Līvānos ir krieti audzis. Parasti asinis ziedot ieradās ne vairāk kā 20 cilvēku, taču pēdējā gada laikā šis skaitlis ir četrkāršo-

● Goda asins donori, kas mūžā nodevuši vairāk kā 10 litrus asīnu, veic pašaizliedzīgu un ļoti vajadzīgu darbu, pārliecināta arī Latvijas Sarkanā Krusta Līvānu pirmorganizācijas vadītāja Marika Kirilova (pirmajā rindā otrā no labās) un Līvānu slimnīcas direktore Iraida Glušonoka (pirmā no labās). Foto: G.Kraukle

jies. M.Kirilova šo pozitīvo iezīmi skaidro ar īvelāku informētību, jo paziņojumi ir gan vietējā televīzijā, gan presē, gan uz informācijas dēļiem. Nav mazsvarīgi arī tas, ka katrs donors par asins ziedošanas reizi saņem 3 latus, bet Līvānu

novada dome piešķir finansējumu ikreizējām donoru pusdienu Līvānu ģimnāzijā.

Sarkanā Krusta mērķis ir informēt sabiedrību, iesaistot asins donoru kustībā pēc iespējas vairāk jaunu, fiziski veselu cilvēku. Pa-

lielinoties donoru skaitam, tas daļēji izdevies. Kā atzīst M.Kirilova, svarīgi apzināties, ka asins ziedota ir ļoti vajadzīgs un nesavīgs darbs līdzcilvēku labā. No asins pārliešanas daudzos gadījumos atkarīga cilvēka dzīvība. Pēdējos

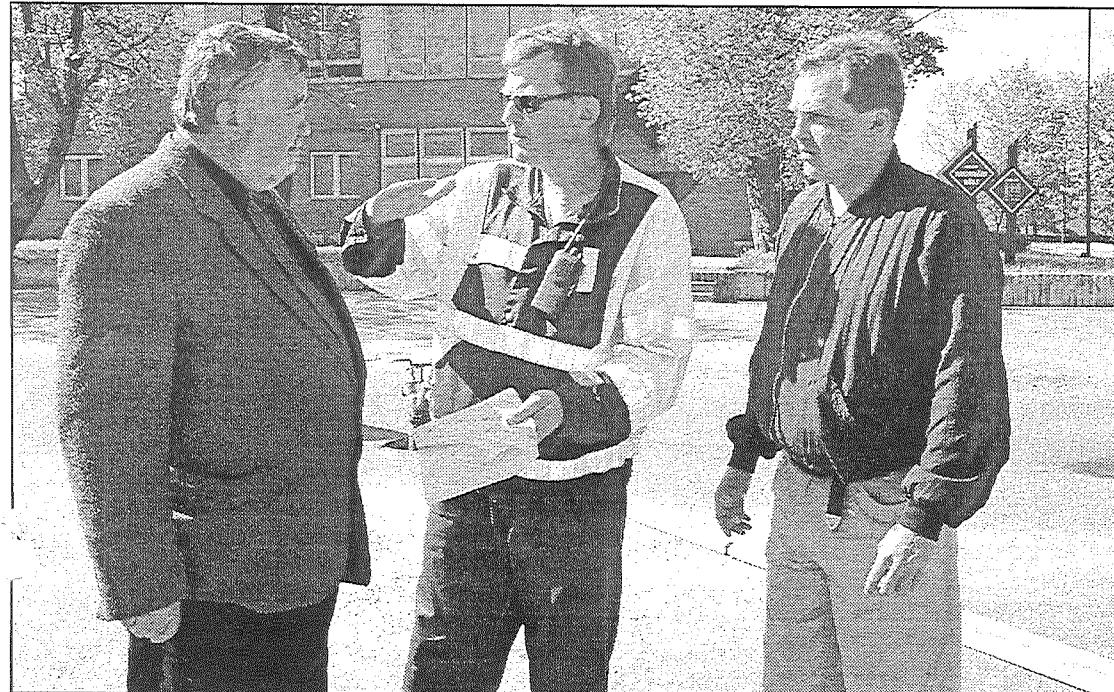
gados palīelinās traumu skaits, daudz biežāk asins pārliešana ne pieciešama autoavāriju gadījumos, jo braucēju skaits uz ceļiem pieauga, arī dzemēdībās vai darba traumu gūšanas gadījumos cilvēkam vajadzīga steidzama palīdzība, pārlejot asiniem. Arī tajās reizēs, kad nelaima piemeklē cilvēkus Līvānos vai Preiļos, asins pārliešanai nepieciešamo materiālu ved no Rēzeknes asins donoru centra.

Asins paraugi tiek pārbaudīti laboratoriski, lai pārliecinātos, ka donors nav slims ar seksuāli transmisīvajām slimībām, AIDS, pārslimojis vīrusa hepatītu utt. Īpaši trūkst IV A un B grupas asīnu ar negatīvu rēzus faktoru, taču asins nodošana ir katra paša brīvprātīga izvēle un arī no valsts puses donors īpašus atvieglojumus nesaņem. Tieši tādēļ ir svarīgi pateikties cilvēkiem, kas asinis nodod regulāri jau daudzus gadus, pārliecināta M.Kirilova. Šī iemesla dēļ 5. maijā uz godināšanas pēcpusdienu tika aicināti vairāk kā 20 donori. Pateicību no Latvijas Sarkanā Krusta, nozīmīti un sponsoru sarūpētas dāvanas saņēma 25 Līvānu goda asins donori. Klātēsošos ieliksmoja un pat izdancināja Līvānu ģimnāzijas folkloras kopa «Ceiruleits». Nākamā asins donoru diena Līvānos notiks 10. jūnijā.

G.Kraukle

INFORMĀCIJA

Preiļos būs tīrs ūdens tīrās caurulēs

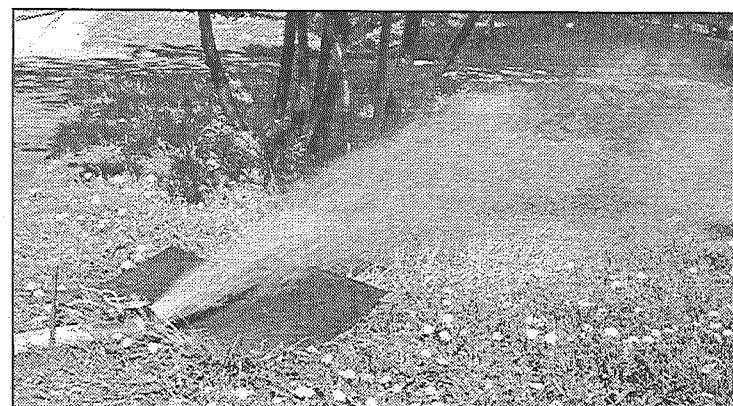
● Preiļu novada domes pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktors Anatolijs Petrovs (no kreisās), Igaunijas Ūdens kompānijas speciālists Arvo Jaksmans un akciju sabiedrības «Vides inženieri» pārstāvis Māris Garda ir vienisprātis, ka ūdensvadu hidropneimatiskā skalošana ir lētākais un efektīvākais veids, kā vecās caurulēs tikt pie kvalitatīva ūdens.

Jau vairākas nedēļas Preiļos ar speciālu ieriču radītu hidropneimatisko spiedienu tiek skalota un tīrīta ūdensvadu sistēma. Darbs turpināsies līdz maija beigām, kad pilsētas iedzīvojākiem tiek solīts tīrs ūdens tīrās caurulēs.

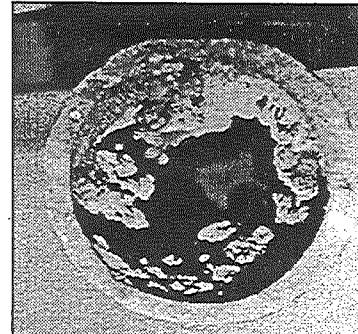
Ūdensvadu skalošanu veic ūdens kompānija no Igaunijas. Ar igaunu pieredzi iepazīstas arī akciju sabiedrības «Vides inženieri» pārstāvji no Rīgas, lai perspektīvā sādus darbus varētu veikt paši.

Preiļiem ir paveicīs, jo tā ir tikai trešā pilsēta Latvijā, kur ar hidropneimatisko spiedienu tiek tīrīti ūdensvadi, stāstīja «Vides inženieri» pārstāvis Māris Garda. Pie tam Salaspili un Ogrē, kur līdzīga tīrīšana jau notikusi, no rūsas nogulsnēm un mehāniķiem nosēdumiem iztīrītas caurules tikai atsevišķos dzīvojamo namu masīvos. Preiļos tiks iztīrīta un izskalota visa ārējā sistēma. Pozitīvi arī tas, ka darbi nav jaapmaksā, finansējuma avots ir programma «800+». Vienīgie izdevumi pašvaldības uzņēmumam «Atvars» ir par skalošanai patērieto ūdeni.

Kā «Novadniekiem» pastāstīja pašvaldības uzņēmuma direktors Anatolijs Petrovs, daļa ūdensvadu pilsētā būvēti jau piecdesmito gadu beigās un sešdesmito sākumā. Desmitiem gadu gaitā tajos sakrājusies neiedomājama kārtā dzelzs un dažādu citu noguļšu. Varēja saprast iedzīvotājus, kuri sūdzējās par ūdens kvalitāti, lai gan «Atvars» tajā pašā laikā ar skaitīem un dokumentiem pierādīja, ka tas ūdens, kas tiek padots no urbumi, ir tīrs un kvalitatīvs.

● Ikviens preiļietis var pārliecināties par to, kādas duļķes un rūsa gāžas no sen netīritajām caurulēm. Foto: M.Rukosujevs

● Apmēram tā izskatā ūdensvada caurule pēc vairāku gadu desmitu nepārtrauktas lietošanas.

Tomēr ne jau tikai Preiļos ir problēmas ar dzeramo ūdeni. Situācija ir visai līdzīga praktiski visās Latvijas pilsētās. Kad Salaspili notika seminārs par iespējām tīrīt ūdensvadus, dažu plānoto interesentu vietā ieradās simts pārstāvju no lielām un mazām pašvaldībām. Pašlaik daudzi jau pieteikušies veikt hidropneimatisko skalošanu, tajā skaitā arī daugavpilieši.

Ūdens kompānijas pārstāvis no Igaunijas Arvo Jaksmans pastāsti-

ja, ka firma pastāv un sekmīgi darbojas jau no 1997. gada. Pirmā pierede iegūta Zviedrijā, kur ūdensapgādes sistēma, protams, ir daudz labākā stāvoklī. Taču arī tur skalošana un tīrīšana notiek regulāri ik pēc četriem vai pieciem gadiem. Igaunijā firma izpildījusi 12 pilsētu un lauku pašvaldību pasūtījumus. Kā atzina Arvo Jaksmans, viņa valstī situācija ir līdzīga, sistēmas būvētas aptuveni tajā pašā laikā un atrodas tikpat no laistā stāvoklī.

Igaunu speciālists solīja, ka ūdens kvalitāte pēc skalošanas ievērojami uzlabosies. Arī Preiļos veiktie pirmie mērījumi posmos, kas jau iztīrīti, pierāda, ka dzelzs un duļķu saturs atbilst normai. Cauruļu skalošana tākā sākta no sūkņu stacijas, ikreiz iztīrot kādu posmu no viena hidrantā līdz nākamajam.

Loti atzinīgi Arvo Jaksmans novērtēja pašvaldības uzņēmuma «Atvars» speciālistus un viņu profesionālīti, piebilstot, ka tik zinoši vīri reti kurā pašvaldībā esot redzēti.

L.Kirillova

Sanem kompensācijas maksājumus par sējplatībām

Kompensācijas maksājumus par iesētajām graudaugu platībām 2001. gada ražai mūsu rajonā jau sanēmuši 45 saimniecību īpašnieki, informē Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde. Subsīdijas kopumā sanemtas par 1360,5 ha sējplatību, tajā skaitā par 525,2 ha rudzu, 443,8 ha kviešu un 67,6 ha iesētās tritikāles. Kopējā summa, ko sanēmuši mūsu rajona zemnieki, ir Ls 10 365. Lielākās sējplatības reģistrētas Saunas pagastā Jāņa Gribonika saimniecībā, kur apsēti 76,8 ha.

LASĪTĀJI JAUTĀ

Jautājums. Ko darīt, ja nakts vidū smeldz zobs?

Zobārstu vidū valda uzskats, ka pieļaut nakts zobu sāpes ir tīrākā nolaidība. Tā nemēdz būt, ka zobs pirmo reizi sāk sapēt tieši naktī. Tas noteikti ir smeldzis jau dienā, bijis jūtīgs pret karstu, aukstu vai saldu. Ja pacients nav laikus devies pie zobārsta un sāpes viņu moka vienu, divas vai pat trīs naktis pēc kārtas, tas nozīmē, ka bojāts ir zoba nervs. Ārstu ieteikums — nekad nenonākt līdz tādai situācijai, kad sāpošais zobs vairs neļauj mierīgi gulēt.

Tomēr, kā rīkoties, ja nakts vidū neļauj gulēt sāpošs zobs?

■ Vislabāk mēģināt izturēt līdz rītam un tad doties pie zobārsta.

■ Ar tautas līdzekļiem zobi sāpes var tikai mazināt. Var mēģināt uzlikt uz zoba krustnagliņu vai speķa gabaliņu.

■ Lai mazinātu sāpes var ie dzert kādu pretsāpu līdzekli — tempalgīnu, analgīnu, ibuprofēnu, tailenolu pret sāpēm. Nekādā ziņā ar zālēm nevajadzētu aizrauties, jo pretējā gadījumā var neiedarboties anestēzija.

■ Jāatceras, ka uz zoba nedrīkst likt jodu, briljantzaļo vai kādu citu spirta šķidumu, jo ar to var apdedzināt smaganu glotādu.

Sagatavoja G.Kraukle

Jautājums. Ja esmu iegādājies mopēdu, kur un kādas formalitātes jākārto, lai varētu droši braukt pa Latvijas ceļiem un ceļu policija «nepiesietos».

Vai mopēdam vajadzīgs numurs, vadītājam tiesības, ja mana braucamīra cilindra apjoms ir 49,8 kubikcentimetri?

Atbildi sagatavoja Ceļu satiksmes drošības direkcijas Preiļu nodalas darbinieki.

— Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 12. pantu mopēds ir divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzeklis ar motoru, kura darba tilpums ir mazāks par 50 kubikcentimetriem un konstrukcijā paredzētais maksimālais ātrums ne pārsniedz 50 kilometrus stundā.

Sobrīd mūsu valstī nav likuma, uz kuru pamatojoties mopēdi būtu jāreģistrē Ceļu satiksmes drošības direkcijā līdzīgi kā automašīnas, piekabes vai motocikli. Taču ir citi likumdošanas akti, kuri mopēdu īpašniekiem jāievēro, lai bez liekām galvassāpēm un izskaidrošanās ar ceļu policiju varētu piedalīties ceļu satiksmē. Tie ir Ceļu satiksmes noteikumi. Īsumā svarīgākie ceļu satiksmes noteikumu punkti, kas obligāti jāievēro velosipēdu un mopēdu vadītājiem.

■ Braukt ar velosipēdu par brauktuvu vai ceļa nomali atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu — personām, kas nav jaunākas par 14

gadiem. Šajā gadījumā velosipēda vai mopēda vadītājam jābūt klāt velosipēda (mopēda) vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai. Mopēda vadītāja apliecību var iegūt jebkurā CSDD nodaļā.

■ Mopēdam jābūt tehniskā kārtībā. Tas nozīmē, ka mopēdam jābūt aprīkotam ar divām savstarpēji nesaistītām bremzēm, zvanveida skanas signālu un trošķu slāpētāju. Gan velosipēdu, gan mopēdu piekabēm aizmugurē jābūt sarkanam gaismas atstarotājam.

■ Braucot ar mopēdu, jebkura diennakts laikā jābūt priekšpusē iedegtam baltais gaismas lukturim, bet aizmugurē — sarkanais gaismas lukturim.

■ Velosipēdu un mopēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuvēs labajai malai. Netraucējot gājējus, atļauts braukt pa ceļa nomali, bet velosipēdu vadītājiem — arī pa ietvi.

■ Vietās, kur ārpus krustojumiem velosipēdu ceļš šķērso brauktuvu un ceļu satiksmē netiek regulāta, velosipēdu un mopēdu vadītājiem jādod ceļš transportlīdzekliem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu.

■ Velosipēdu vai mopēdu vadītājiem aizliegts:

- braukt, neturot stūri,
- braukt, turoties pie cita braucēja transportlīdzekļa,
- pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļu satiksmes dalībniekus,
- vest ar mopēdu pasažierus, ja tas nav paredzēts pasažieru pārvadāšanai,
- vilkt velosipēdus vai mopēdus, kā arī citus transportlīdzekļus, izņemot piekabes, kas izgatavotas speciāli šim nolūkam,
- braukt ar mopēdu bez aizsargķiveres vai ar neaizsprādzētu galvā uzliktās aizsargķiveres siksni, kā arī vest ar mopēdu pasažierus, kas nav uzlikuši galvā aizsargķiveri vai nav aizsprādzējuši galvā uzliktās aizsargķiveres siksni. Bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem atļauts pārvadāt tikai pilngadīgām personām.

Nedrīkst aizmirst vēl kādu ļoti svarīgu ceļu satiksmes noteikumu punktu. Vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli vai mācīt vadīt transportlīdzekli citai personai, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, atrodoties alkoholiskā dzērienu ietekmē (alkohola daudzums vadītāja organismā nedrīkst radīt tādu alkohola koncentrāciju asinis, kas sasniedz 0,5 promiles vai tai atbilstošu koncentrāciju citā biologiskā vidē) vai narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu ietekmē.

Ievērojot šos likuma punktus, sarežģījumiem ar ceļu policijas darbiniekem nevajadzētu rasties.

Sagatavoja L.Kirillova

SOCIĀLĀ DROŠĪBA

No 1. jūlija sāksim krāt lielākas pensijas

No aprīla Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu rajona filiālē cilvēki vecumā no 30 līdz 49 gadiem var brīvprātīgi pieņemties pensiju sistēmas 2. līmenim. Šādu cilvēku Latvijā ir gandrīz pusmiljons. Savukārt strādājošiem vecumā līdz 30 gadiem pievienošanās 2. līmenim būs obligāta. Cik izdevīgi un kāpēc vispār jāiesaistīs pensiju sistēmas 2. līmeni?

Vai man no tā būs kāds labums?

Jo ātrāk cilvēks iesaistīsies 2. līmeni, jo viņam būs lielākas iespējas saņemt lielāku pensiju. Līdzās 1. līmenim (šobrīd strādājošo sociālās iemaksas tiek izmaksātas tagadējiem pensionāriem) no šī gada 1. jūlija sāks darboties 2. līmenis, kurā jaunāka gadagājuma cilvēki iesaistīsies obligāti, bet vecumā no 30 līdz 49 pievienosies brīvprātīgi, ja paši to vēlēsies. Cilvēki, kas vecāki par 49 gadiem, pensiju 2. līmenim nepievienosies.

No 1. jūlija daļa no strādājošo sociālajām iemaksām tiek novirzīta 2. līmenim, taču kopējais sociālo iemaksu apjoms tādēļ nepalielināsies. 2001. gadā 2. līmeni tiks ieskaitīt 2% no algas, bet līdz 2010. gadam šo iemaksu apjoms pieauga līdz 10% no algas. Šie līdzekļi veidos reālu uzkrājumu, nevis tikai informāciju par sociālajām iemaksām, kā tas ir 1. līmenī. 2. līmeņa nauda tiek ieguldīta finansu tirgū (vērtspapīros, akcijās) un tādējādi veidosies uzkrājumi pensijai. Procentuāli peļņai, kas tiek gūta finansu tirgū, pieauga arī 2. līmeņa pensiju apmērs. Tieki prognozēts, ka 1. un 2. līmeņa pensija kopā tagadējiem jauniešiem, kas agri iesaistījušies šajā shēmā, varētu būt 70% no agrāk pelnītā. Tomēr, tā kā finansu tirgum ir raksturīgas svārstības, nav garantijas, ka īsā laiku posmā būs izdevība gūt lielu peļņu, tāpēc gados vecākiem katram pašam jāizlemt — piedalīties 2. līmeni, vai ne.

Kur paliks mana nauda?

2. līmeni pārskaitīto naudu līdz 2003. gadam pārvaldīs Valsts kāse, to ieguldīt Latvijas Valsts parādzīmēs un Latvijas lielāko un drošāko banku depozītos.

No 2003. gada pensijas 2. līmeņa dalībnieki paši varēs izvēlēties savu līdzekļu pārvaldītāju — valsts vai privāto. Privātie līdzekļu ieguldītāji piedāvās dažādas ieguldīšanas iespējas ar dažādu risku un prognozējamo peļņu. Uzticīties valstiskajam līdzekļu pārvaldītājam, būs mazāks risks, taču mazāka arī iespējamā peļņa.

2. līmeni pensijas pieaugums būs atkarīgs no tā, cik veiksmīgi no-

virzītā daļa tiek ieguldīta finansu tirgū (akcijās vai citos vērtspapīros). Līdzekļu pārvaldītāju varēs mainīt vienreiz gadā.

Tajā brīdī, kad pensiju pārvaldīšanā iesaistīties privātie pārvaldītāji, arī iespējas naudas ieguldīšanā kļūs daudz plašākas. Tos varēs ieguldīt uzņēmumu vērtspapīros, korporatīvajos fiksētajos ienākumos vērtspapīros, hipotēku kīlu zīmēs, Latvijas un ārvalstu uzņēmumu akcijās. Pasaules prakse pierāda, ka pārejas valstu akciju tirgi vidēji ilgtermiņā spēj dot atdevi pār 15% gadā, tesa gan, tie ir riskantāki ieguldījumi: vienā gadā peļņa var būt, piemēram, minus 15%, otrā plus 30% vai 45%. Būtiski ir atcerēties, kā procenti peļņa procentus. Piemēram, ja šodien ar 3% peļņu gadā banku termiņoguldījumā tiek ieguldīti Ls 100, tad pēc 30 gadiem šī nauda pieauga līdz Ls 250. Tājā pašā laikā Ls 100 ar peļņu 7% gadā pēc 30 gadiem dotu 750 latu. Ilgtermiņa atdevi ar 10% ir 1750 latu. Tas ir būtisks mehānisms, kādā tiek nodrošināts 2. līmeņa pieaugums.

Viešām cilvēkiem, kam tuvāk pensijas gadi, varbūt nepieciešams stabilāks ieguldījumu plāns, piemēram, Valsts kases piedāvātais. Jaunāks cilvēks var atlaisties ieguldīt aktīvākā ieguldījumu plānā, uzņemoties risku par akciju vērtības svārstībām.

Kāpēc vispār bija jāmaina Latvijas pensiju sistēma?

Pirmā līmeņa pensiju sistēma ir nepilnīga. Strādājošā paaudze maksā par tiem, kas jau ir pensija. Rezultāts ir zems pensiju uzkrāšanas līmenis, budžeta deficits un krizes. Pensiju sistēmas 1. līmenis jeb paaudžu solidaritātes princips veiksmīgi spēj darboties tikai tajās valstīs, kur strādājošo ir daudz vairāk kā pensionāru.

Kas notiks ar pašreizejo pensiju sistēmu brīdi, kad sāks darboties 2. līmenis? Vai, to ieviešot, necietis tagadējie pensionāri?

No šī gada 1. jūlija pensiju sistēmas 1. līmeni tiek novirzīts par 2% mazāk sociālo iemaksu. Lai to kompensētu un tagadējie pensionāri neciestu, trūkstošā nauda būs jāaiznemas. Neieviešot otro pensiju līmeni, no sociālā budžeta deficitu izdots izklūt ātrāk, taču tas neatrisinātu nākotnes pensionāru problēmas.

Kāda būs līdzekļu drošība?

Uzraudzību pār līdzekļu pārvaldītājiem nodrošinās valsts. Konkrēti to veiks finansu un kapitāla tirgus komisija, kas uzraudzīs nau-

das līdzekļu pārvaldījumus un bankas, kuras nauda tiek ieguldīta, apstiprinās ieguldīšanas noteikumus, izsniegs licences un nodrošinās likuma precīzu izpildi, paredzot arī stingru kontroli. Atšķirībā no situācijas, kādā Latvijā bija 90. gadu sākumā, kad noguldījumu sabiedrību naudas plūsmu neviens nekontrolēja, tagad drošības jautājumi ir pievērsta pastiprināta uzmanībā.

2. līmeņa darbību regulē Ministru kabineta noteikumi, ar kuriem mēģināts nosegt visas iespējamās riska situācijas. Ieguldījumu sabiedrībām tiek izvirzītas augstas prasības. Pirmkārt, attiecībā uz sākumkapitālu — tam jābūt vismaz 100 000 latu, turklāt līdzekļu pārvaldītājam jāiemaksā drošības nauda 50 000 latu, kā arī jāsaņem licence, kas apliecinā tiesības pārvaldīt pensijas fondu līdzekļus.

Ja VSAA vai līdzekļu pārvaldītāji ar savu darbību vai bezdarbību būs radījuši zaudējumus, tiek sniegtā atlīdzība sistēmas daļniekiem. Taču zaudējumi, kas radušies tirgus svārstību un tirgus risku dēļ, netiks atlīdzināti.

Ja nauda tiek «laista apgrozībā», vai tā neaizplūdis no Latvijas?

Piemēram, Zviedrijā 2. līmeni iesaistījās 4,4 miljoni darbinieku. Izrādās, ka, izdarot izvēli, kur ieguldīt savu pensiju kapitālu, zviedru 2. līmeņa darbinieku lēmumu rezultātā 95% kapitāla nonāca zviedru fondu pārvaldītāju rīcībā. Tātad 2. līmeņa līdzekļi tiek ieguldīti Zviedrijas tautsaimniecībā. Arī Latvijā ir būtiska nepieciešamība sekmēt kapitāla ieplūšanu Latvijas tautsaimniecībā. Pensiju kapitāls var kļūt par būtisku valsts ekonomiskās izaugsmes stimulu. Taču 2. līmeņa darbības efektivitāte lielā mērā atkarīga no iedzīvotāju iesaistīšanās un iniciatīvas. Jo vairāk cilvēku iesaistīsies 2. līmeni, jo lielāks būs ieguldījums tautsaimniecības attīstības veicināšanā.

Kā es varēšu izņemt savus noguldījumus?

Sasniedzot pensijas vecumu un pieprasīt valsts vecuma pensiju, Jums būs iespēja izvēlēties — vai 2. līmeni uzkrāto pensijas kapitālu pievienot 1. līmenim un saņemt 1. un 2. līmeņa pensiju kopā kā ikmēneša pensiju, vai pārskaitīt 2. līmeņa uzkrājumus paša izraudzītai apdrošināšanas sabiedrībai dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas polises) iegādei. Tas nozīmē, ka tieši apdrošināšanas sabiedrība izmaksas 2. pensijas līmeni uzkrāto.

Kādās valstis šī sistēma jau ir ieviestā?

2. līmenis ir ieviests Polijā, Zviedrijā, Itālijā, Kirgizijā, Moldāvijā. Latvijā pastāv dažāda

Novadnieks

Sestdiena, 2001. gada 12. maijs

Vai gatavojaties pievienoties pensiju sistēmas 2. līmenim?

Inese Kotļarova, strādā par pārdevēju:

— Atklāti sakot, tik tālu vēl neesmu aizdomājusies. Galvenais, lai darba devējs maksātu par mani nodokļus. Pagaidām nezinu, vai pievienošos 2. līmenim. Kad nāksies ar šo jautājumu saskarties, tad arī analizēšu un izlemšu, ko darīt. Risks jau pastāv, bet — kas neriskē, tas nevinnē.

Irēna Sondore, Valsts ieņēmumu dienesta darbiniece:

— Godīgi sakot, neesmu šajā jautājumā iedzīlinājusies, bet līdz šim attiecībā uz pensijām cilvēki vairāk palikuši zaudētājā lomā. Patlaban šis jautājums man nav īpaši aktuāls, neesmu arī īsti pārliecīnāta, ka, sasniedzot pensijas vecumu, manā pensijas fondā būs pietiekams līdzekļu apjoms, lai es varētu savas vecumdienas aizvadīt bezrūpīgi. Katrā ziņā, pirms izlemt — pievienoties vai ne, man šis jautājums ir nopietni jāapsver.

Raimonds Brovackis, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbinieks:

— Domāju pievienoties pensiju sistēmas 2. līmenim. Šī ideja nav pēlama, jo 2% no tās nodokļu summas, ko šobrīd iekāse valsts, aizies cilvēka personīgajā pensijas kontā. Vai ieguldījumi nesis pēļu, atkarīgs arī no valdības — kā rokās līdzekļi tiek nodoti un kas ar tiem rikosies.

Veneranda Maskalāne, dzīvo Rožkalnu pagastā:

— Dzirdējusi par to esmu, bet īpaši iedzīlinājusies neesmu. Esmu bezdarbiniece. Protams, mani satrauc pensijas jautājums, taču, cik zinu, daudzi vispār necer, ka varētu sagaidīt pensijas gadus.

Juris Leitāns, bankas darbinieks:

— Esmu lasījis avīzes, bet neesmu šajā jautājumā iedzīlinājies. Domāju, ka jebkura iespēja palielināt pensijas ir atbalstāma, un es noteikti iesaistīšos 2. līmeni. Risks, protams, pastāv, tas ir likumsakarīgi, taču šobrīd pensijas ir ļoti mazas, tādēļ citi noteikti ir jāmeklē.

ja peļņa tiek prognozēta 7% gadā — 506 lati

ja peļņa tiek prognozēta 10% gadā — 721 lati

Pēteris dzimis 1966. gadā, darba stāžs līdz 1996. gadam — 16 gadi

■ pašlaik alga 150 lati, līdz pensionēšanās laikam tā pieauga līdz 300 latiem, pensijā dosies 65 gados

■ pensija tikai 1. līmenī — 391 lati

■ pensija, papildus iestājoties 2. līmeni:

ja peļņa tiek prognozēta 7% gadā — 421 lati

ja peļņa tiek prognozēta 10% gadā — 488 lati

Juris arī dzimis 1966. gadā, darba stāžs līdz 1996. gadam — 16 gadi

■ oficiāli saņem tikai 50 latu algu, no kuras tiek veiktas sociālās iemaksas, pārējo algu Juris saņem aploksnē, pensijā dosies 65 gadu vecumā

■ pensija tikai 1. līmenī — 67 lati

■ pensija, papildus iestājoties 2. līmeni:

ja peļņa tiek prognozēta 7% gadā — 72 lati

ja peļņa tiek prognozēta 10% gadā — 82 lati.

Pēc Labklājības ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļas informācijas un preses materiāliem sagatavoja G.Kraukle

2. līmeni:

■ pensija tikai 1. līmenī — 428 lati

■ pensija papildus, iestājoties 2. līmeni:

EIROZINAS

**23 Eirovīzijas dziesmas šodien sacentīsies
Kopenhāgenas futbola stadionā, kuram lietus gadījumā
pāri tiks pārvilkts slīdošais jumts.
Arī pašam Eirovīzijas festivālam ir savais jumts.**

AKTUALITĀTE

Eirovīzijas jumts

**Ne vien EBU, bet arī
ES ir tās «jumts»**

Eiropas Raidīgā organizācija Savienība (EBU) ir lielākā profesionālā nacionālo raidīgā organizāciju asociācija pasaulei, ar galveno mītni Ženevā un 277 darbiniekiem. Tā apvieno 69 organizācijas 50 valstīs Eiropā un ap to. EBU galvenais uzdevums tās dalībnieku interesēs iegūt galveno sporta notikumu (arī Olimpisko spēļu) pārraides tiesības, tā apkalo Eirovīzijas un Eiropā radio tīklus, organizē programmu apmaiņu, veicina apdražojumus un sniedz juridisko tehnisko palīdzību.

Eirovīzijas pastāvīgas pārraides un apmaiņas tīklu 30 digitālos kanālos nodrošina «Eutelstat» kosmiskais pavadonis. Kopš pirmās starptautiskās TV tiešraides — karalienes Elizabetes II kronēšanās

nas Londonā 1953. gadā — lielākā daļa ziņu un sporta pārraižu Eiropā nodrošina EBU. Kopumā katru gadu tiek pārraidīti 25 tūkstoši ziņu sižetu un 7 700 stundas sporta un kultūras pārraižu.

Ne visiem televīzijas kanāliem ir iespējas klūt par aktīvo dalībnieku un iegādāties programmu pārraides tiesības. Tikai nacionālās apraides kompānijai, kura aptver 98% no mājsaimniecībām, var nokļūt dalībnieka statusā. Pārējām telekompanijām bija ierobežotas iespējas nopirkt interesējošās sporta sacensību pārraides. Eiropas Komisija (EK) bija noteikusi šai aptverošajai, faktiski monopoliorganizācijai izņēmuma statusu. Tikai ES tiesa pēc privāto

televīziju sūdzībām pērn atcēla EK pieļautos izņēmumus, un tagad Eirovīzija kā TV programmu apmaiņas sistēma ir pieejama arī citām valstīm un konkurencējām televīzijām.

EBU dalībīgā organizācija ir arī Latvijas televīzija, kurai atbilstoši tās skatītāju skaitam jāmaksā 55 tūkstoši Šveices franku gadā (ap 22 tūkstoši latu).

**Vislielākais festivāls
tā vēsturē**

EBU tika izveidota 1950. gadā, bet pirms Eirovīzijas dziesmu konkursa skanēja no Lugāno (Šveicē) 1956. gadā maijā.

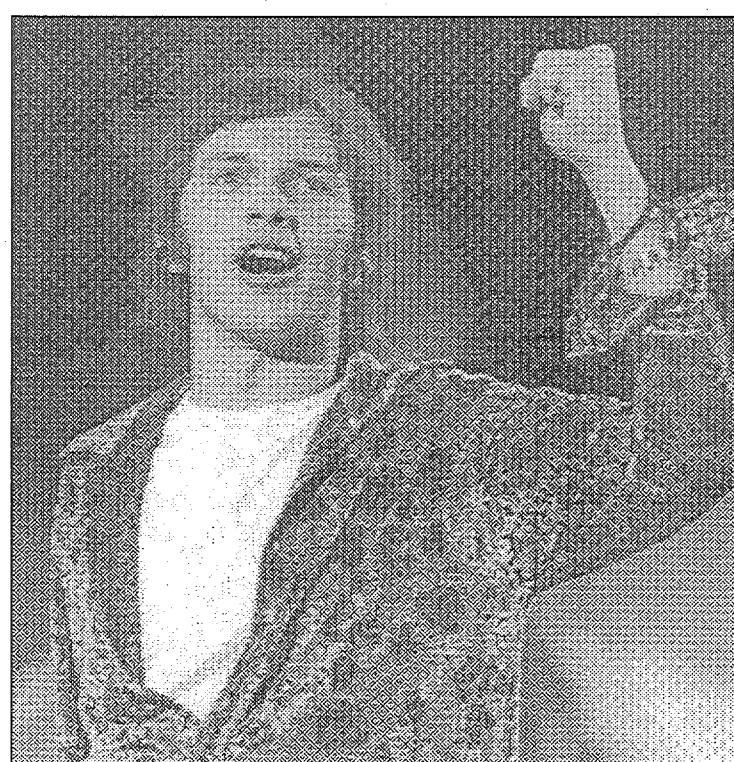
Nekad iepriekš šī festivāla norisei nav izvēlēta tik ietilpīga vieta, kā šogad — 38 tūkstoši skatītāju biles uz Kopenhāgenas Parka stadionu izpirkta 50 minūtēs. No tiem 5 tūkstoši ir gatavi nostāvēt 3 koncerta stundas. «Globe» arēnā Stokholmā tam kļātienē pērn dzīvoja līdz tikai ap 13 tūkstošiem.

Arī TV auditorija šogad būsot rekordliela. Pērn Eirovīzijas dziesmu festivālu noskatījušies ap 100 miljonu, šogad sagaidāmi ir 120 miljoni vērotāju 30 valstīs. Tādās ir festivāla galvenā organizatora Jurgena Ramskova aplēses. 70 miljoni skatīšoties tiešraidē, bet vēlāk ierakstu noskatīties Austrijā, Kanādā, Japānā, Dienvidkorejā un ASV.

**Jauno tehnoloģiju un
cilvēku emociju šovs**

Dānijs Raidīgā organizācijas un «Yahoo!» apvienotajiem tehniskiem pūliniem konkursu pārraids arī internetā (www.song-contest.com). Interneta pieslēguma izmantojāji varēs paši atkārtoti atsaukt izskanējušo dziesmu, tās skanējuma laikā izvēlēties redzes leņķi no piedāvātajām piecām kamерām, vienlaikus varēs ielūkoties aizkulīsēs un noklausīties intervijas.

Šogad 15 valstīs balsojumu noteiks ar balsojumu pa telefonu, piecās telefonaptauju apvienos ar žūrijas vērtējumu, bet trijās valstīs tehniskās mazspējās dēļ visu izšķiras žūrijas balsojums (ja atce-

● Renārs Kaupers kopā grupu «Brainstorm» pērnā gada Eirovīzijas dziesmu konkursā ieguva trešo vietu.

ramies, tad pērn faktiski tā iznāca arī Latvijā).

Tomēr tehniski attīstītākajās valstīs digitālo televīzorū ipašnieki balso ar savām tālvadības pultūm. Pērn Zviedrijā kā vienā no pirmajām valstīm pasaule jau bija iespējams nobalsot, nepieceloties no klubkrēsla. «Cell Interactive TV» deva iespēju digitālās televīzijas abonentiem nobalsot, nepiecelot tāluņu klausuli.

EK informācijas sabiedrības komisārs Erki Likanens konferencē šogad teicās saredzam Eiropas stiprās pozīcijas digitālās televīzijas jomā, Eiropā 2-3 gadu laikā tā sasniegusi jau 10 procentus mājsaimniecību (visvairāk Francijā, Spānijā). Pašlaik pasaules līdere esot Lielbritānija, kur katrā ceturtajā mājā vai dzīvoklī ienākusi digitālā televīzija, kura piedāvājot interaktīvas sporta pārraides, e-komerciju, spēles un elektronisko pastu. Tomēr pilnīga pāreja uz digitālo televīziju, kā to līdz 2006. gada pāredz ASV, Eiropā vēl nebūs iespējama.

«Dāni cer festivālam pievienot savu piegaršu,» preses konferencē Jürgens Ramskovs stāstīja laikrakstu reportieriem. «Mēs vēlamies modernizēt šovu un radīt viesību sajūtu. Šis nebūs dziesmu konkurs, bet gan viesības. Mēs nevēlamies, lai cilvēki sēž uz krēsliem, bet gan lai spiegtu un stāvētu uz tiem.»

Emocijas vēl vairāk sakāpinās jaunie noteikumi, kuri pāredz no nākamā gada sacensības izslēgt tās valstis, kuras paliks āpus TOP 15. Septiņas citas jau gatavojas nākamā gada startam (Austrija,

Belgija, Kipra, Maķedonija, Rumānija un Šveice).

Eirovīzijas trampīns

Tieši ar dziesmu «Vaterlo» 1974. gadā zviedru grupa ABBA uzsāka savu pasaules slavas gājienu. Kāds pērnā gada ieguvums laureātiem? Uzreiz pēc 45. Eirovīzijas dziesmu festivāla mūzikas žurnālā «Billboard» iezmēts uzvarētāju ceļš. Ierakstu kompānijas EMI mārketinga menedžeris Maiks Maknellijs pēc brāļu Olssenu «Fly on the Wings of Love» iedziedāšanas kā nākamo perspektīvāko ierakstam atzina roka kvinteta «Brainstorm» izpildīto «My Star». Tieši Latvijas, Igauņijas un Krievijas dziesmu ienākšanu Eiropas apritē viņš vērtē kā Eirovīzijas 2000. gada visrosināšako guvumu. «Billboard» secinājis, ka latviešu debija ir otra veiksmīgākā visā Eirovīzijas 50 gadu vēsturē (aiz polietes Editas Gorčakas iegūtās otrās vietas 1994. gadā).

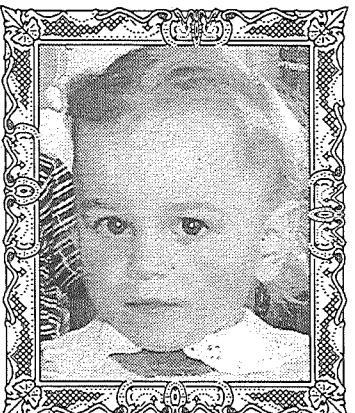
Tomēr jāatzīst, ka igauņi, lai gan palika ceturtie, ierakstu ziņā ir aktivāki, jo Ineses izpildītā dziesma «Once In A Lifetime» divas dienas pēc festivāla tika izdota Zviedrijā, Norvēģijā, Somijā, Dānijā, Belgijā, Šveicē un Vācijā, bet pa radio skanēja Lielbritānijā, Spānijā, Itālijā un Portugālē. Igauņu dziedātāju Inesi visaugstāk vērtējošais BBC mūzikas producents Džontans Kings uzskata, ka tas ir nebūjis Eirovīzijas sasniegums tās konkursu 45 gadu vēsturē, ja pēc tā starptautiskajā apritē var izlaist vismaz četrus singlus.

Ivars Bušmanis

● Šogad Latviju Eirovīzijas dziesmu konkursā pārstāvēs Arnis Mednis. Reklāmas foto

APSVEIKUMI, INTERESANTI

Daudz laimes, mazo gaviļniek!

Piecu gadu dzimšanas dienā, kas bija 5. maijā sveicam VLADISLAVU AFANASJEVU («Pasačiņu»). Atvainojamies Vladislava Afanasjeva un Raita Šašulāna vecākiem par radušos kūmiem.

Ari DIĀNA GRIGA («Pasačiņa») divu gadu jubileju jau nosvinēja. 17. martā viņai palika divi gadi. Diānai dārziņā rit pirmie mēneši, bet ar patstāvīgo dzīvi viņa jau saradusi un sauc sevi par lielu meiteni. Tāda viņa tiešām arī ir, jo labi runā, iemācījusies ēst ar karotīti, to dara ļoti veikli. Diāna ēdot negrib siet priekšautiņu, jo arī bez tā prot paest kārtīgi — kleitīna vienmēr ir tūra.

SINTIJA LAKOVSKA («Pasačiņa») bērnudārzā sāka iet pavisam nesen, taču pie dārziņa viņa pierada lieliski. Sintija ir kolektīva cilvēks, viņai patīk sabiedrība, ļoti apķērīga, ātri uztver un iegaujē jauno. Jau pēc divām nedēļām Sintija prata visas dziesmiņas, un raiti dzied tās kopā ar pārējiem bērniem. Sintijai 2. dzimšanas diena bija 19. martā, taču tad viņa vēl dārziņā negāja, tādēļ silti sveicam mazo jubilāri tagad.

28. aprīlī dzimšanas diena bija EDUARDAM SALCEVIČAM («Rūķiši»), viņam palika 6 gadi. Eduards ir ļoti kluss un mierīgs zēns, viņu vienmēr uzmana lielais brālis Romualds, kas arī apmeklēto pašu bērnudārza grupiņu. Eduards ir ļoti izvēlīgs ēšanā, vislabāk viņam garšo vienkārši maize, bet labāko draugu sauc Daniels. Eduards saka, ka viņam dārziņā vislabāk patīk gulēt diendus, bet rudenī viņš labprāt gribētu iet uz skolu līdz lielajam brālim.

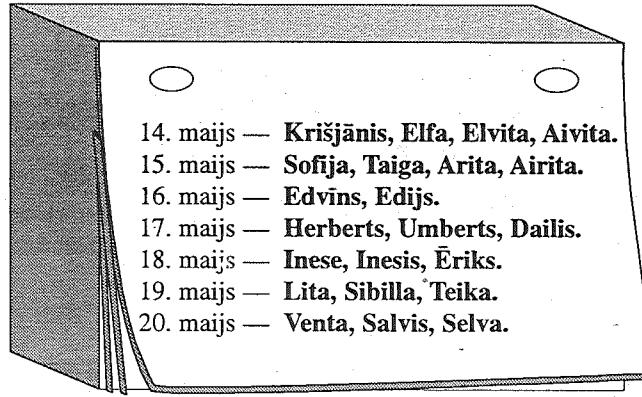
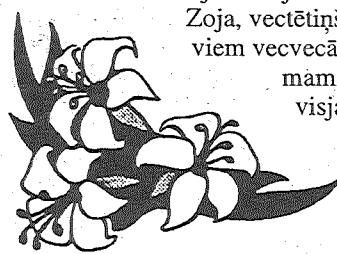
JEKATERINA ČULKOVA («Pasačiņa») 10. maijā kļuva sešus gadus liela. Jekaterina ļoti labi runā latviski, lai gan tā nav viņas dzimtā valoda. Viņai ļoti garšo saldumi, tādēļ vienmēr līdzī ir konfektes, ar tām viņa cienā arī pārējos bērnus. Jekaterina ir draugos ar visiem grupīnas bērniem, bet, kad izaugs liela, gribētu kļūt par skolotāju.

11. maijā trīs gadiņus svinēja VIKTORIJA GRIGORJEVA («Pasačiņa»). Vika ir gudra un apķērīga meitene. Lai gan latviešu valoda nav viņas dzimtā valoda, Viktorija latviski runā ļoti raiti un pilnīgi visu saprot. Viņai vismīlākās ir no mājām atnestās manītās, bet labākie draugi ir zēni.

Audz laimīgs, mazais!

Četrus rožu un neļķu pušķus — no vīra Vjačeslava, no vīramātes, no darbabiedriem un draudzenes jau bija paspējusi saņemt jaunā, laimīgā māmiņa Olga, kad viņu apmeklējām nākošajā dienā pēc dēla Ernesta piedzīmšanas. Mazulītis nāca pasaulē 6. aprīlī. Viņš ir pirmais bērns preliešu Valainu ģimenē. Olga strādā Preiļu slimnīcas terapijas nodalā, tāpēc kolēģu siltie apsveikumi bija vieni no pirmajiem. Dēlēna ucināšanu jau piedzīmšanas dienā izmēģināja tētis. Mīlu auklētāju mazajam netrūks. Arī abas vecmammas Nīna un Zoja, vectētiņš Jevgēnijs dzīvo Preiļos. Ernests saviem vecvecākiem ir otrs mazbērns. Arī vecvecmamma Antoņina priecājas par dzimtas visjaunāko atvasi.

Olga sirsnīgu paldies par lielo pacietību un atbalstu teica ārstei Svetlanai Morozovai, bērnu medmāsai Baibai, vecmātei Jekaterinai un pārējiem nodalās darbiniekim.

- 14. maijs — Krišjānis, Elfa, Elvita, Aivita.
- 15. maijs — Sofija, Taiga, Arita, Airita.
- 16. maijs — Edvīns, Edijs.
- 17. maijs — Herberts, Umberts, Dailis.
- 18. maijs — Inese, Inesis, Ēriks.
- 19. maijs — Lita, Sibilla, Teika.
- 20. maijs — Venta, Salvis, Selva.

Novadnieks

Sestdiena, 2001. gada 12. maijs

Kosmētisko līdzekļu sastāvu mīklas

Bieži veikalos, pērkot līdzekļi sejas kopšanai, gadās uzmest acis tā sastāvam. Pārsvarā tas neko neizsaka — nepazīstamu svešvārdurīna. Noskaidrosim tikai nozīmīgākos, sejai būtiskākos — tos sastāvdaļu terminus, kas tieši attiecas uz ādu, nevis uz substanci, smaržu utt.

► **AHA** — alfa hidroksīskābes (*alpha-hydroxy-acides*) ir organiskas skābes, ko kosmētiskiem mērķiem iegūst no cukurniedrēm, piena, dažādiem augļiem — citroniem, kivi, āboliem, arī vīnogām, rūgtajām mandelēm u.c. Bioloģiskā iedarbība — šūnu nomaiņas veicināšana. Iedarbība uz ādu — loboša, mitrinoša. Rezultāti — grumbu samazināšanās, ādas elastīguma palielināšanās, dažādu pigmentu, nelīdzenumu samazināšanās un izzušana, ādas krāsas uzlabošanās. Uz atsevišķu pasaulei pazīstamu firmu al-fahidroksīskābes saturošajiem līdzekļiem jūs nerēdzēsiet burtu savienojumu AHA; šo sastāvdaļu vienkāršotā valodā mēdz saukt arī par augļkābēm, augļkābju kompleksu utt.

► **ANTIOKSIDANTI** (*antioxidants*) — A, C un E vitamīni — cīnītāji ar brīvajiem radikāliem — nestabilām molekulām, kas gatavas reaģēt ar jebko un sagrauj jūsu ādu. Šie vitamīni gan absorbē brīvos radikālus, gan neutralizē tos, padarot nekaitīgus. Būtu vēlams tos ne tikai smērēt uz sejas, bet arī pastiprināti lietot iekšķīgi, jo brīvie radikāļi plosās ne tikai uz ādas.

► **GLICERĪNS** (*glycerin*) — organisks savienojums ar mitrinošu iedarbību, palīdz arī piesaistīt nepieciešamās barības vielas. Uz ārziņu krēmu bundžīnām jūs dažreiz redzēsiet nosaukumu *humectant*, kas apzīmē dažādu mitrinātāju kompleksu, arī glicerīnu.

► **KERAMĪDI** (*ceramide*) — sintētiski ādas dabīgo taukvielu lipīdu aizstājēji, kas mazina grumbības un padara ādu gludāku.

► **KERATĪNS** — proteīns, kas ietilpst ādas, matu, nagu sastāvā. Ja jums ir trausli nagi vai mati, tad, visticamāk, arī jūsu ādai tā trūkst.

► **KOLGĒNS** — šķiedrvēida proteīns, kas atrodams ādā. Tā galvenais uzdevums ir pie-

šķirt dermas audiem elastīgumu un spēju pretoties mehāniskiem bojājumiem. Kolagēna un elastīna molekulas ādā varētu salīdzināt ar atspērem matraci.

► **ELASTĪNS** (*elastine*) — šķiedrvēida proteīns, kas ir atrodams ādā. Kopīgi ar kolagēnu tas nodrošina ādas struktūru un elastīgumu.

► **LIPĪDI** — bioloģiskas izceļsmes taukvielas, kas atrodas arī ādā.

► **LIPOSOMAS** — kosmētikā izmantotās liposomas ir mikroskopiskas lodītes, kas satur dažādas tā sauktās aktīvās vielas (piemēram, *Plenitude* liposomās ir iepildītas aktīvās vielas, kas iedarbojas pret novecošanos).

Augstas kvalitātes liposomu membrānas struktūra līdzīnās mūsu ādas lipīdu struktūrai. Šī līdzība lauj tām ļoti veiksmīgi iekļūt ādā un integrēties tajā. Ādā tās virzās uz vietām, kas ir visvairāk bojātas novecošanas vai nelabvēlīgās ārējās iedarbības dēļ. Tādējādi aktīvās vielas, kas šajās liposomās ir iepildītas, pakāpeniski izplūstot nonāk tajās vietās, kur tās visvairāk nepieciešamas. Varam teikt, ka liposomas ir nevis aktīvās vielas, bet gan *transporta līdzeklis*.

Kāpēc tad visi krēmi nesatur liposomas, ja jau tās ir tik efektīvas? Ir vielas, kurām šāds ievādīšanas veids ir daudz iedarbīgāks nekā vienkārši uzziņāšana uz ādas virsmas, jo, saskaroties ar gaisu un citiem apstākļiem, tās varētu zaudēt daļu no savām īpašībām, vēl nenonākot vadādzīgajās vietās. Citām vielām savukārt nav nepieciešams šāda veida *transports*.

► **MELĀNĪNS** — dabisks pigments, no kura ir atkarīga ādas un matu krāsa.

► **pH** (saīsinājums no ūdenraža potenciāla — franču valodā *potentiel d'hydrogène*) norāda ūdenraža jona koncentrāciju kādā šķidumā. Tā tiek izteikta skaitlīšos no 0 līdz 14. Ja pH ir zemāks par 7, šķidums ir skābs, ja tas ir virs 7 — sārmains jeb bāzisks. Ādas pH ir starp 5,5 un 6,5.

► **RETINOLS** — A vitamīns tīrā, koncentrētā veidā, ļoti efektīvs cīņā ar ādas novecošanos, bet jābūt uzmanīgam, jo, iespējams, ne katrā āda var panest tik intensīvu un koncentrētu vitaminizāciju.

Pēc preses materiāliem

SPORTS, SLUDINĀJUMI

Gimnāzijas sporta zāles remonts izmaksās lētāk

Pārvaldības pasūtums Preiļu Valsts ģimnāzijas sporta zāles jumta remontam piešķirts SIA «Dzega Jumti».

«Novadnieks» jau informēja, ka šoziem neizturēja un sāka tecēt ģimnāzijas sporta zāles jumts, sabojājot arī paligelpas. Sākumā tika prognozēts, ka jumta remontam būs nepieciešami vairāk nekā 15 tūkstoši latu. Kā pastāstīja novada domes tehniskās nodalas vadītājs Jānis Skutels, cenu aptaujā savus

piedāvājumus iesniedza vairākus firmas. No dažādiem risinājuma variantiem izvēlējās iespēju siltināt sporta zāles un paligelpu pārsegumu un izbūvēt jumtu par 8900 latiem, kas ir ievērojami lētāk nekā sākumā plānots. Jumta rekonstrukciju finansē dome, bet telpu kosmētiskais remonts būs jāveic ģimnāzijai par saviem līdzekļiem.

L.Kirillova

Sportisti un viesi nakšņos skolās, viesnīcā, dzīvokļos un teltīs

Pēc aptuveniem aprēķiniem ir skaidrs, ka uz 3. Trīszvaigžņu sporta spēlēm Preiļos ieradieties 2500 dalībnieku: sportisti, tiesneši, valdības un sporta institūciju pārstāvji un pārējie, kas pavadis komandas un delegācijas. Spēļu rīcības komitejas locekls, Preiļu novada domes tehniskās nodalas galvenais speciālists Aleksandrs Poplavskis ir atbildīgs par dalībnieku izmitināšanu un ēdināšanu.

Kā «Novadnieku» informēja Aleksandrs Poplavskis, Trīszvaigžņu spēļu dalībnieku izmitināšanas un ēdināšana jautājumi galvenajos vilcienos ir skaidri. Jābieilst, ka minētais skaitlis —

100 atbraucēju ir maksimālais, tādibā dalībnieku tomēr varētu būt mazāk. Preiļos ieradīsies četru novadu: Zemgales, Vidzemes, Kurzemes, Latgales un Rīgas komandas, tiesnešu komanda, kā arī ārzemju dzīvojošo latviešu pārstāvji.

Dalībnieki sacensību laikā dzīvos Preiļu skolās. Paredzēts, ka Preiļu 1. pamatskola uzņems 520, 2. vidusskola — 370, ģimnāzija — 340, arovidvidusskola — 250 sportistus. Skolās nakšņošana būs askētiskā un sportiskā garā, kā tas mēdz būt plaša mēroga vairāku dienu ilgos pasākumos. Sportis-

tiem jāierodas ar saviem matraciem, segām, spilveniem un gultas veļu. Nakšņošana paredzēta skolu telpās uz grīdas. Skolās būs iespēja izmantot karsto un auksto ūdeni. Par šīm pietīcīgajām naktsmītnēm dalībnieki skolām maksās 50 santīmus diennaktī no personas. Dalībnieku izmitināšanai paredzēts izmantot arī Riebiņu vidusskolu. Aleksandrs Poplavskis uzskata, ka vajadzības gadījumā tajā lūgspēties vietējos sportistus — Latgales novada komandu, tālīnākajiem ciemiņiem dodot iespēju dzīvot tuvāk spēļu norises vietām — pilsētā. Spēļu rikotāji ir gatavi pieņemt pieteikumus un apmierināt vēlmes pēc ērtākas dzīvošanas un nakšņošanas gultās. Šim nolūkam varētu tikt izmantotas veselības kompleksa «Mobilis», bijušās viesnīcas «Turība», 1. pamatskolas internāta telpas. Gultas paredzēts atgādāt no rājona skolu internātiem.

Sportistiem būs iespējas nomazgāties arī sacensību vietās un bez maksas izmantot pirts pakalpojumus.

Preiļos esošās viesnīcas numuru lielāko daļu jau pašlaik uz spēļu laiku rezervējuši ārzemju latvieši, kā arī Rīgas pašvaldības darbinieki. Daļa no aizsokeāna ciemiņiem nenākto piedzīvot nepatikamus pārsteigumus.

Romantiķi, pārgalvji, dabas baudītāji varēs izmantot pavismancīvilizētās dzīvošanas iespējas — mitināties līdzi paņemtājās teltīs. Kā informēja Aleksandrs Poplavskis, telšu pilsētīnai paredzēta vieta Preiļu parkā lielajā laucē (aiz tā dēvēta Milestības kalniņa).

Tiek apkopota informācija par uzturēšanās iespēju viesu namos, kempingos un atpūtas bāzēs, kas arī tiks piedāvāta spēļu dalībniekiem. Tomēr, kā teica Aleksandrs Poplavskis, sportisti izteikuši vēlēšanos apmesties tuvu sacensību vietām. Arī ārzemju latvieši, kam pirmajiem piedāvātas iespējas dzīvot viesu namos, vēloties būt notikumu centrā un kopā ar vietējiem. Bez tam daudzi no viņiem vēlas Preiļos ierasties agrāk un šeit padzīvot vismaz nedēļu pirms sacensībām, izmantojot vietējās sporta bāzes treniņiem. Tātad pirmie Trīszvaigžņu spēļu dalībnieki pilsētā gaidāmi jau ap 14. jūniju.

Spēļu dalībniekiem būs iespēja pārnest nakšņošanas vietās. Tas attiecas uz brokastīm un vakariņām. Ēdināšanu organizētie tie paši uzņēmumi, kas rūpējas par skolēnu pusdienām. Preiļu 1. pamatskolā un ģimnāzijā tas ir uzņēmums «Arka», 2. vidusskolā — «Bagira», bet arodvidusskolā par malītēm rūpējas skolas darbinieki un audzēknji. Brokastis un vakariņas katram dalībniekam izmaksās divus latus. Šī summa jāsedz pašiem sportistiem. Kur pārēt pusdienas, katrs varēs izvēlēties pēc saviem ieskatiem. Sacensību norises vietas darbosies izbraukuma kafejnīcas un bufetes. Tomēr ne jau kura katra kafejnīca var sākt kravāt kafijas automātus un grilus cerībā uz lielu peļņu. Domē, kā teica Aleksandrs Poplavskis, rīkos konkursu, un tiesības ēdināt sportistus, kā arī skatītājus, saņems uzņēmumi, kas arī no savas puses kaut ko ieguldīs spēļu organizēšanā.

Viens no riska faktoriem ir ēdināšanas kvalitāte, kas saistīta ar karstu laiku. Ricības komiteja ir saņēmusi vēstuli no Vides veselības centra. Tājā piedāvāta iespēja pirms sacensībām un to laikā veikt ēdināšanas uzņēmumu pārbaudes, lai novērstu nepatikamus starpgādījumus. Tomēr, tāpat kā sacensību organizētāji, arī servisa uzņēmumi ir ieinteresēti, lai pakalpojumi tiktu sniegti augstā limenī.

Uz spēļu laiku paredzēts noīrēt pārvietojamās tualetes, kas tiks uzstādītas sacensību vietās.

Kā teica Aleksandrs Poplavskis, tagad pats galvenais ir saņemt precīzu informāciju no visiem novadiem par galīgo dalībnieku skaitu. Pašlaik tāda saņemta tikai no Kurzemes novada un no Rīgas. No Kurzemes ieradīsies 350 dalībnieki, no Rīgas — 315.

L.Rancāne

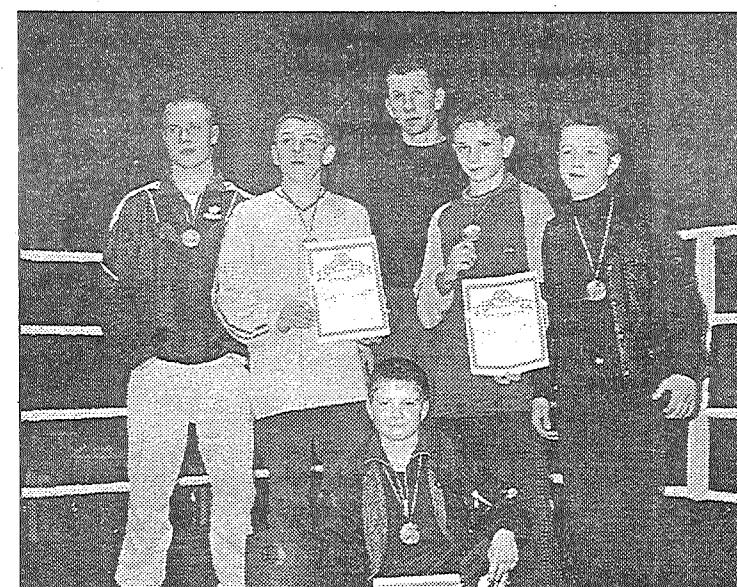
Noskaidroti spēcīgākie kikboksa cīnītāji

Ivānos notika ceturtais atklātais Latgales čempionāts kikboksā (WKA versija), kurā piedalījās 40 sportisti no Rīgas, Rēzeknes, Liepājas un Līvāniem. No Rīgas bija ieradušās pat trīs komandas, kas pārstāvēja klubus «Cīņas gars», «BUDO centrs», «BUDO», no Liepājas — «Favorīts», no Rēzeknes — «BUDO — R», «Kondors». Līvānu pārstāvēja «SKITS» komanda.

Latgales čempionāta skatītāji ar aizrautību varēja sekot titulētu sportistu cīņai, jo sacensībās piedalījās Latvijas un starptautisku čempionātu laureāti. Ar panākumiem sacensībās piedalījās Līvānu kluba «SKITS» trenera Josifa Kovči audzēknji no Līvāniem un Preiļiem.

Pirmās vietas savās svara kategorijās ieguva Otto Kovči (Līvāni), svara kategorija līdz 40 kilogramiem, Ēriks Džeriņš (Preiļi, līdz 45 kg), Andrejs Goldovs (Līvāni, līdz 60 kg), Aleksandrs Bednākovs (Līvāni, līdz 71 kg).

Otro vietu savās svara kategorijās izcīnīja Andrejs Lobreks (Līvāni, līdz 45 kilogrami) un Pāvels Naumovs (Līvāni, līdz 64 kilogrami). Maksims Petrovs no Preiļiem

● Spēcīgākie kikboksa cīnītāji no Līvāniem un Preiļiem: Aleksandrs Bednākovs (no kreisās), Andrejs Goldovs, Ēriks Džeriņš, Otto Kovči, priekšplānā — Maksims Petrovs kopā ar treneri Josifu Kovči (aizmugurē).

svara kategorijā līdz 35 kilogramiem ieguva trešo vietu.

Sacensību ciemiņiem bija iespēja noskaidroties cīņu starp meitenēm, ko rādīja komandu «Cīņas gars» un «BUDO — R» pārstāvēs.

Kikboksu tiesījās tiesneši, kuriem ir piešķirtas starptautiskas kategorijas, starp viņiem arī līvānieši Aleksandrs Pavlovs un Boris Kozko.

Pirms Latgales čempionāta kik-

boksa cīnītāji no kluba «SKITS» piedalījās atklātajā Latvijas čempionātā un arī nodemonstrēja labu sagatavotību. 125 dalībnieku vidū no četrām valstīm Līvānu komanda tika atzīta par vienu no labākajām. Otto Kovči, Ēriks Džeriņš un Aleksandrs Bednākovs kļuva par divkārtējiem Latvijas čempioniem kikboksā.

L.Rancāne

SLUDINĀJUMI, REKLAMAS

SIA b/o «Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centrs» saskaņā ar Zemkopības ministrijas 2001. gada 26. janvāra rīkojuma nr. 27 nolikuma nr. 4 Zemnieku izglītīšana III daļu, izsludina pieteikšanos zemnieku saimniecībām un citiem lauksaimniecības uzņēmumiem valsts atbalsta saņemšanai grāmatvedības sakārtošanai.

Tālrūni uzziņām: rajona LKB 22391 vai LLKC Ozolniekos 30 07561. Pieteikšanās notiek Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojā Raiņa bulv. 19-10, Preiļi, LV-5301, iepriekš piezvanot pa tālr. 22391. Pieteikšanās termiņš līdz 2001. gada 23. maijam.

Iznomājam stacionāros un pārnesamos elektroniskos KASES APARĀTUS. Interesētās Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Tālr. 4625954, SIA «REMPEKS».

Upmalas pagasta padome līdz 1. jūnijam aicina pieteikties firmas Vārkavas vidusskolas tualešu kapitālajam remontam. Tālr. 50339, 9735709.

Sludinājumus rubrikā «Meklē darbu» un par atrastām mantām publicējam bez maksas.

Iepērkam lopus dzīvvarā: bullus līdz 0,62 Ls/kg, teles līdz 0,56 Ls/kg, govis līdz 0,47 Ls/kg. Samaksa uz vietas. Tālr. 22454, 6593018, 9197481.

Kāda, jūsuprāt, ir laba ģimene?

Ināra Vitola no Stabulniekiem, mācās Ogrē:

— Es domāju, ka maniem vecākiem ir laba ģimene. Mēs ģimenē esam pieci bērni. Es esmu vecākā. Man bija cits tētis, tomēr par savu tēti uzskatu audžutēvu. Ģimenē viss labais un skaistais nāk no mātes un tēva. Mamma mūs audzina ļoti stingri. Es domāju, ka tas ir daļēji pareizi, jo cilvēka ieaudzina pienākuma apziņu, to, ka darbs ir pirmajā vietā. Tētis ir galvenais ģimenes apgādnieks un arī stingrs. Tētis un mamma kopā dzīvo desmit gadus, starp viņiem valda uzticība. Pats galvenais, ko vecāki ir iemācījuši man un pārejēm bērniem, — būt godīgiem.

Jelena Smolina,
preiliete:

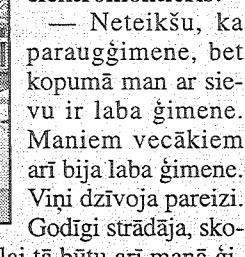
— Laba ģimene ir tāda, kurā viens otrs saprot, cienā un mil. Mēs ar vīru esam precējušies trīs gadus. Uzskatu, ka mums ir laba ģimene. Arī maniem vecākiem tāda bija. Nelabvēlīgas ģimenes rodas, kad vecāki nemil viens otru, lieto alkoholu, viņiem nav līdzekļu bērnu uzturēšanai. Ģimenē jačenšas saglabāt jūtas vienam pret otru.

Helēna Caica,
pensionāre Preiļos:

— Laba ģimene ir tāda, kurā labi audzina bērnus. Bēri rāda, kādi ir viņu vecāki. Vecākiem saviem bērniem jāiemāca viss — tūrības un kārtības ievērošana, jāpieprasīta labas sekmes mācībās. Ar vīru nodzīvoju 52 gadus. Gan sieva, gan vīrs ir atbildīgi par to, lai būtu laba ģimene. Viens otru nedrīkst krāpt un būt neuzticīgs. Mums gadījās tikai sīki strīdi. Jāprot piekāpties. Ja viens iet ar uguni, tad otram jāiet ar ūdeni. Maniem vecākiem mēs bijām deviņi bērni. Māte mūs audzināja gan ar stingribu, gan ar milību.

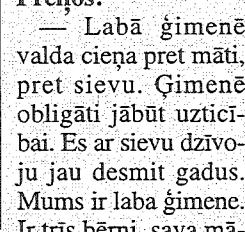
Vasilijs Solovjovs,
Preiļu slimnīcas
elektromontieris:

— Neteikšu, ka paraugķimene, bet kopumā man ar sievu ir laba ģimene. Maniem vecākiem arī bija laba ģimene. Viņi dzīvoja pareizi. Godīgi strādāja, sko-

loja bērnus. Cēsos, lai tā būtu arī manā ģimene. Ja vīram un sievai ir dažādi raksturi, jācēnšas tos nogludināt, piemēroties.

Valērijs Priutesa,
strādā celtniecībā
Preiļos:

— Labā ģimene valda cieņa pret māti, pret sievu. Ģimenē obligāti jābūt uzticībai. Es ar sievu dzīvoju jau desmit gadus. Mums ir laba ģimene. Ir trīs bērni, sava mā-

ja. Uzskatu, ka vīrietim noteikti ir jāuzceļ māja ģimenei, jāiestāda koks, jāauzdzina bērni. Vīrs ir ģimenes mugurkauls, balsts un apgādnieks. Sievai jādzemē bērni, jāgādā par mājigumu.

Mani vecāki kopā dzīvo jau 40 gadus. Uzaudzinājuši trīs bērnus. Ir laimīgi. Manā mātē apvienots viens, ko nozīmē vārds «mātē». Ja cilvēkam ir mātē, viņam viss dzīvē veicas labāk. No mātes ir atkarīga visa cilvēka dzīve, viņa laime, veselība. Tēvam jāatbild par labklājību, par to, lai atvieglotu sievietes dzīvi.

L.Rancāne

Foto: M. Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Preiļu novada dome
aicina izrēt labiekārtotus
dzīvoklus (istabas) Preiļos
«Trīsvaigžņu» sporta spēlu
dalībnieku izmitināšanai
2001. gada 21.—23. jūnijā.
Tālr. 22737.

Aicinām absolventus un
bijušos darbiniekus piedāvāties
Gailīšu pamatskolas
ABSOLVENTU SALIDOJUMĀ
19. maijā plkst. 18.00.
Dalības maksa Ls 1 un groziņš.

Visu modeļu **DZIRDES APARĀTI**,
to rezerves daļas, barošanas
elementi, bezmaksas pielaiķošana,
lābošana 16. maijā no plkst. 11.00
IU «Preiļu aptieka» telpās
Raiņa bulvāri 5.

Preiļu arodvidusskola
izsludina konkursu
uz zāles kapitālo remontu un
virtuves grīdas seguma maiņu.
Pieteikties līdz 31. maijam.
Tālr. uzziņām 53-22864, 53-22865.

ERGO Rīgas Fenikss
apdrošināšana

Ģenerālaģentūra — Preiļos,
Brīvības ielā 76 (blakus CSDD).
Obligātajai autovadītāju
apdrošināšanai (OCTA)
dāvina

līdz 35% ATLAIDI

(atkarībā no apdrošināšanas
termiņa).

Darba laiks: no 8.00 līdz 17.00.
Tālr. 1-5307038.

17. maijā pārdos diennakti vecus melnraibus cālus
un brolercālus, melnus, brūnus un Baltus jaunputnus
(1,5-3 mēn.), brūnas dēļējvastas, galīus, pilēnus, barību:
Gailīšos 7.30, Riebiņos 7.45, Preiļos 8.00, Pienīgos 8.50,
Stabulniekos 9.05, Galēnos 9.20, Siliukalnā 9.35, Polkoronā 10.00,
Smēleros 10.15, L.Anspokos 10.25, Prieķuļos 10.35,
Rudzātos 10.55, Rožupē 11.15, Līvānos 11.30, Švirkstos 12.20, Vanagos 12.35, Sutros 12.55, Anspokos 13.15,
Kastīrē 13.25, Bašķos 13.30, Aglonā 13.45; Jaunagnonā 14.05, Aglonas st. 14.20, Ārdavā 14.35, Pelēcos 14.50,
Nidermužā 15.00, Alzkalnē 15.20, Raudaukā 15.30. Tālr.
21270, 1-9186065.

JĀNIS SUDNIKS
veic cūku un govju
mākslīgo apsēklošanu.
Mob. tel: 1-9192180.

Darbību degvielas sūkņu remonts, regu-
lēšana. Starteru, generatoru remonts. Tur-
bokompresoru (MTZ, SMD motoriem) re-
monts. Dīzelmotoru regulēšana.
Izbraucu arī uz vietas. Tālr. 9412478.

Dziedniece Valentīna Kuļešova
palīdzēs jums atbrīvoties no dažādām
slimībām, kā arī palīdzēs atrisināt
ģimenes, liekā svara un alkohola
problemas; veiks darbu ar fotogrāfiju;
darbu ar mājlopiem; kodēs uz
veiksmi; biznesa problēmas.
Pieņems 18. maijā Preiļos, Raiņa
bulvāri 24 (3. stāvā) no plkst. 10.00
līdz 12.00. Izzīnas pa tālr.
1-4121744, 9463493, Cēsis.

ZEMAS CENAS!
IU «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīcī pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Tālr. 9365536, 53 41555 pēc 20.

SIA «RNS-D» ir firma ar 7 gadu pieredzi naftas produktu tirgū un 2 gadu
darba pieredzi būvniecībā. Mums pieder 8 degvielas uzpildes stacijas un
2 naftas bāzes. Sakarā ar uzņēmuma tālāku attīstību aicinām darbā

sertificētu būvdarbu vadītāju.

CV un pieteikuma vēstuli lūdzam sūtīt līdz 20. maijam SIA «RNS-D»,
Dzelzceļa ielā 19, Līvānos, LV-5316.
Tuvāka informācija pa tālruni 9-128890 vai 9-164168.

APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBA

aicina darbā

apdrošināšanas speciālistus

Preiļos un Līvānos

Prasības un pienākumi

- spēja uzņemties atbildību,
- latviešu un krievu valodas zināšanas,
- iemānas darbā ar datoru,
- klientu piesaiste un apkalošana,
- apdrošināšanas līgumu noformēšana un uzskaitē.

Piedāvājam

- darbu augošā uzņēmumā,
- konkurētspējigu atalgojumu,
- sociālās garantijas.

Pieteikuma vēstuli un CV sūtīt līdz š. g. 25. maijam
apdrošināšanas a/s RSK filiāļu nodaļai
Lāčplēša ielā 38, Rīgā, LV-1011.

Pārdod

augstvērtīgas šķirnes piparmētru sakneņus 'Medi-
ka' un kumelišu stādus. Tālr. 50397;
televizori AKAI. Tālr. 21960 pēc 17;
mākslīgas bīsu šūnas, 0,35 Ls/gab. Preiļos, Brīvības
iela 49, tālr. 22406;
govi. Tālr. 54658.

Perk

labu slaucamu govi. Tālr. 76258 pēc 20.

Dažādi

Piegādā melasi, kartupeļus, klijas. Tālr. 6577263.

14., 17. maijā pārdos melnus un raibus
diennakti un 2 nedēļas vecus cālus, šķirotuši
cālus un cāju barību, pilītes: Ārdavā 7.50, Aglonā
8.00, Jaunagnonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Bašķos pie
autobusa pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00,
Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30,
Siliukalnā 10.40, Polkoronā 11.10, Pienīgos 11.30,
Smēleros 11.50, L.Anspokos 12.00, Prieķuļos 12.10,
Rudzātos 12.30, Lūzeniekos 12.40, Turkos 13.00,
Līvānos 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00,
Upmalā 14.20, Rimičanos 14.30, L.Klaparos 14.45,
Piliķas 15.00, Pelēcos 15.10, Nidermužā 15.20.

Pērk lapu koku, skuju koku zāgbalkus un cirsmas.

Mob. tālr. 9185141, 6514563,

53 43064.

Iepērk lapu koku zāgbalkus (garums 2,50 m, 3,80 m), cena Ls 8-10

Samaka tūlītēja.

Vajadzīgi strādnieki
kokzāgētavā Sutros.

Tālr. 9 403537, 53 81120.

Pērk cirsmas, mežus īpašumā vai maina pret džipu

ISUZU TROOPER TD, 1991. g.

Tālr. 9255457 vai 52-36262 vakaros.

Z/s «Vidētās» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.

Samaka tūlītēja.

Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563

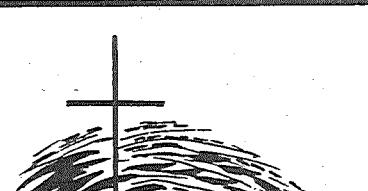
SIA «AIBI» pērk liellopus, zirgus, jaunlopus, aitas, cūkas.

+12%, +18%.

Tālr. 48 71185, 9478728, 9445135.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 24289.

Bij dzīve, darbs un mīlestība,
Bij prieks — tik zaļš kā bērzs.
Bij arī ciešanas un sāpes,
Līdz pilns nu visa mūža mērs.
Skumju bridi esam kopā ar
Leontinu Matvejevu, VĪRU
smiltājā pavadot.

Pelēču pamatskolas skolotāji un
tehniskie darbinieki
Ir grūti noticēt, ka nekad vairs dzīvē,
Tēt, neiznāks ar tevi parunāt.
Riebiņu pagasta padome ir kopā ar
Olgu Ribiniku viņas lielajās bēdās,
TĒVU pēdējā gaitā izvadot.